

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Білорусі

➤ ЄВРОКОМІСІЯ ВИДІЛЯЄ 7 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО НА ГЕНДЕРНУ РІВНІСТЬ / 10 ➤
ЯК ПРАЦЮЄ ЄВРОПАРЛАМЕНТ / 13 ➤ ВІДНОСИНИ МІЖ ЄС ТА РОСІЄЮ ОПИНІЛИСЯ НА РОЗДОРІЖЖІ / 18 ➤
НАЙБІЛЬШІ ОПТИМІСТИ — ЕСТОЇЦІ Й ІРЛАНДЦІ / 24

У Парижі відбувся саміт ЄС—Україна (стор. 4)

Як вчаться в Коледжі Європи (стор. 9). На фото: студенти коледжу з Комісаром ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Бенітою Ферреро-Вальднер.
Разом країни — члени ЄС завоювали в Пекіні 87 олімпійських «золота» (стор. 23).

СВРОБЮЛЕТЕНЬ №9'08

Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні та Беларусі

Засновник: Представництво
Європейської Комісії в Україні та Беларусі

Свідectво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПП від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2008

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту Олег Фурділо
беруть участь Анатолій Марциновський
Сергій Матвєєв

Комп'ютерна Андрій Ходзицький
верстка

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 15.09.08.

Друк: ТОВ «День печати»
м. Київ, пров. Карельський, 8

Наклад 10 500 прим.

Безкоштовно

ЩО ОЗНАЧАЄ СПРАВЖНЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Напередодні минулого саміту в Евіані представник України при Євросоюзі Андрій Веселовський надрукував у тижневику «Дзеркало тижня» присвячену цій події статтю. Вона називалася «Черговий саміт, або Як перейти з географії в суспільну практику».

Посол, зокрема, пише: «Доки Україна не зійде з манівців пострадянського «розвитку взагалі» на тверду дорогу європейської інтеграції, Брюссель матиме аргументи відмовити в європейській перспективі Києву». Автор досить докладно пояснює, що має на увазі під пострадянським простором та євроінтеграцією, що має робити Україна. Власне, якщо узагальнити, то можна підсумувати: європейська інтеграція — це не лише декларації чи формаль-

Відносини ЄС-Україна

Європейський Союз визнає європейські
прагнення України 4

Україна на 16 місці серед торговельних
партнерів Євросоюзу 7

Ієн Боуг: «Жодна країна ЄС не заявила
про те, що не хотіла б бачити Україну
в Союзі» 8

Програми ЄС в Україні

Коледж Європи — альма-матер
для фахівців з євроінтеграції 9

Єврокомісія виділяє 7 мільйонів євро
на гендерну рівність 10

Харківський університет
радіоелектроніки виходить
на європейський рівень 12

Анатомія ЄС

У Європарламенті робочими є всі
офіційні мови Союзу 13

На гуманітарну допомогу ЄС виділяє
понад 700 мільйонів євро щорічно 14

Новини Євросоюзу

Транспорт

Автовиробники недостатньо працюють
над зменшенню викидів CO₂ 15

В ЄС націлюються на електромобілі 15

Інституційні справи

Жозе Мануель Баррозу: «Без міцного
Євросоюзу втратимо всі ми» 16

«Президентське тріо» представило
свої пріоритети 17

Зовнішня політика

«Відносини між ЄС та Росією
опинилися на роздоріжжі» 18

Президент Європарламенту
закликав країни-члени
до солідарності 18

Беніта Ферреро-Вальднер
запевнила східних сусідів ЄС
у підтримці їхньої територіальної
цілісності 19

Внутрішній ринок

Роумінгові дзвінки в ЄС
подешевшали вдруге 20

Брюссель пропонує реформувати
сферу телекомунікаційних послуг 20

Спорт і багатомовність

У Пекіні ЄС завоював 87 золотих
медалей 21

Триває підготовка до змагання
юних перекладачів 21

Статистика

Населення в ЄС зростатиме
за рахунок мігрантів 22

Словацькі підприємства готуються
до переходу на євро 23

Соціологія

Найбільші оптимісти —
єстонці й ірландці 24

Суспільство

Проведено «Європейські
громадянські дні» 25

Триває журналістський конкурс
«За розмаїття. Проти
дискримінації» 25

Подорожі

На польських дорогах панує
ввічливість і обережність 26

не наближення до об'єднаної Європи. Це на-самперед втілення її цінностей в реальне повсякденне життя. Скажімо, не досить мати гарний, європейського рівня закон (а таких в Україні чимало) — виконання його має стати обов'язковим для кожного, і держава повинна це забезпечити. А це, своєю чергою, означає боротьбу з корупцією, неупереджену судовську гілку влади й багато іншого. Одне слово, самих лише декларацій чи ухвалення законів не досить, щоб говорити про справжню європейську інтеграцію. Потрібні очевидні зміни, які б бачив та відчував кожен громадянин. Причому на всіх фронтах — у сфері громадянського суспільства, екології, харчової безпеки тощо. А для забезпечення всього цього потрібно те, що називається вже банальним словом «реформи».

Але цього держава — будь-яка, не лише Україна — не може досягти без політичної стабільності. Європейський Союз за будь-якої нагоди нагадує Києву про її потребу. Бо ж які можуть бути реформи, якщо місяцями фактично не працює парламент, іде запекла боротьба серед сил, які вважають проєвропейськими. Дії владних гравців диктують на-самперед електоральні міркування, а не стратегічне бачення розвитку країни. І навряд чи навіть надання перспектив членства могло б покращити ситуацію, стати якоюсь чарівною паличкою. Очевидно, з боку держави-президента спочатку має бути продемонстровано чітку політичну волю до проєвропейських перетворень, їхню пріоритетність, бажання й уміння втілювати все це в життя.

Редакція.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ВИЗНАЄ ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАГНЕННЯ УКРАЇНИ

9 вересня у Парижі відбувся черговий саміт Європейський Союз—Україна. ЄС представляли Президент головуючої в союзі Франції Ніколя Саркозі, Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу і Високий представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єр Солана. Українську делегацію очолював Президент Віктор Ющенко.

Сторони обговорили хід переговорів з підготовки Угоди про асоціацію, яка замінить чинну Угоду про партнерство і співробітництво. Майбутній документ охоплюватиме чотири основних напрямки: політичний діалог та зовнішня політика і політика безпеки; питання юстиції, свободи і безпеки; економічне та секторальне співробітництво; створення глибокої та повномасштабної зони вільної торгівлі.

— Рік тому ми не могли сподіватися, що переговори з новою угодою просунуться настільки далеко. Ми попередньо завершили роботу за розділами, що стосуються політичного діалогу, зовнішньої політики та політики безпеки, юстиції, свободи і безпеки, а також з широкого кола питань, що стосуються економічного співробітництва, — заявила Комісар ЄС з питань зовнішніх зв'язків та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Початок візового діалогу із довготерміновою перспективою започаткування взаємного безвізового режиму у відносинах ЄС та України — ще одна ознака справжньої та практичної відданості ідеї поглиблення наших стосунків з Україною. Проте, щоб це поглиблене співробітництво стало насправді успішним та змогло надати максимальні переваги для громадян, ключове значення має політична стабільність в Україні.

За результатами паризького саміту було ухвалено три документи, які ми подаємо нижче.

СПІЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ САМІТУ ЄС—УКРАЇНИ ЩОДО ПОГЛИБЛЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА

План дій — Новий спільний інструмент

Керівники України та ЄС привітали більш тісне співробітництво, якого вдалося досягти протягом минулого року, зокрема, в межах реалізації Плану дій ЄС—Україна, а також висловили сподівання щодо подальшого поглиблення стосунків у майбутньому. Вони підтвердили зобов'язання щодо реалізації Плану дій, включаючи додаткові заходи, що їх було узгоджено під час засідання Ради співробітництва ЄС—Україна, яке відбулось у березні 2008 року, з урахуванням рішення стосовно розробки нового практичного інструменту, що замінить План дій у березні 2009 року.

Зовнішня політика і політика безпеки

При обговоренні питань, пов'язаних із зовнішньою політикою та безпекою, сторони ще раз підкреслили повну і беззаперечну відданість ідеї суворого дотримання її поваги до міжнародно визнаних принципів суверенності і територіальної цілісності та непорушності кордонів. Вони висловили задоволення

розвитком співробітництва між Україною та ЄС у цій сфері, що веде до ще тіснішого політичного об'єднання.

Було окремо підкреслено подальше зближення позицій стосовно регіональних та міжнародних питань у межах існуючих політичних консультацій, долучення України до заяв та позицій ЄС, а також участь України в зусиллях ЄС щодо кризового управління. Сторони визнали існування нових перспектив для співробітництва в цій сфері, що їх відкрило набуття чинності Рамкової угоди щодо участі України в операціях з кризового управління, очолюваних ЄС.

Саміт привітав та закликав до подальшого розвитку постійного діалогу між військовими структурами, зокрема між Військовим комітетом ЄС та Генеральним штабом Збройних сил України. Сторони висловили намір вивчати потенціал розвитку військового і технічного співробітництва. Україна та Європейське оборонне агентство започаткують тісні контакти для обговорення питань, пов'язаних із військовими можливостями.

Співробітництво в енергетичній сфері

Сторони підтвердили спільний стратегічний інтерес до співробітництва в енергетичній сфері і зазначили, що потреби енергетичної безпеки ЄС та України є в дійсності взаємопов'язаними. Сторони привітали готовність України надалі просувати реформи в газовому секторі та заснувати ефективні фінансові механізми для модернізації газотранзитної системи. У цьому контексті сторони привітали проведення майбутньої конференції, присвяченої вирішенню питань, пов'язаних із газотранспортною системою України.

Сторони також схвалили значний прогрес на шляху виконання пріоритетів, визначених у Меморандумі між Україною та Європейським Союзом про взаєморозуміння щодо співробітництва в енергетичній галузі від 1 грудня 2005 року, як відображено в 3-му Звіті про хід виконання Меморандуму, який було представлено на саміті. Вони погодились продовжити співробітництво з метою проведення подальших реформ в енергетичному секторі України задля забезпечення надійного, безпечного та прозорого транзиту енергоносіїв те-

риторією України. Керівники ЄС та України привітали прогрес у контексті інтеграції України до енергетичної системи ЄС, зокрема початок у найближчому майбутньому переговорів стосовно приєднання України до Договору енергетичної спільноти, а також проведення підготовчих досліджень стосовно синхронного об'єднання електричних мереж України із мережами ЄС з метою координування передачі електроенергії. Також сторони відзначили подальший прогрес щодо співробітництва у сфері ядерної безпеки.

Юстиція, свобода і безпека

Керівники України та ЄС обговорили хід виконання домовленостей щодо спрощення видачі віз та реадмісії. Вони наголосили на необхідності повного та дієвого виконання домовленостей щодо спрощення процедур видачі віз та реадмісії, яких досягли органи влади країн ЄС та України, визнаючи той факт, що Україна звільнила громадян ЄС від візових зобов'язань. Україна підкреслила необхідність вдосконалення процедур видачі віз.

Керівники України та ЄС закликали до максимального використання можливостей, що надає законодавство Спільноти із місцевого прикордонного руху. Вони підкреслили переваги, що пропонують угоди про місцевий прикордонний рух, та закликали до поглиблення співробітництва з метою якнайшвидшого введення в дію відповідних угод, укладених між Україною та сусідніми країнами ЄС, із повним дотриманням правил Європейської Комісії про прикордонний рух задля сприяння контактам між людьми та економічного розвитку прикордонних територій.

Керівники закликали Україну та сусідні із нею країни ЄС розглянути можливості започаткування спільного прикордонного контролю в пунктах пропуску на спільних кордонах як ефективного інструменту спрощення прикордонного руху та торгівлі із дотриманням вимог безпеки та відповідного законодавства.

З урахуванням початку діалогу щодо започаткування безвізового режиму для коротких поїздок між ЄС та Україною як довготермінової перспективи, керівники закликали експертів якнайшвидше розпочати діалог ще в цьому році.

Особлива увага приділятиметься таким питанням, як захист документів, нелегальна міграція, включаючи реадмісію, громадський порядок та безпеку, і зовнішні стосунки.

Навколишнє середовище

ЄС та Україна погодились щодо важливості застосування подальших практичних заходів із виконання зобов'язань в контексті домовленостей, досягнутих в Еспоо, Аархусі, а також інших відповідних багатосторонніх домовленостей та визначення і виконання заходів з метою забезпечення повної відповідності з їх вимогами.

Сторони підтвердили наміри надалі поглиблювати співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища, в тому числі в межах зустрічей високого рівня, зокрема, що стосується розробки і реалізації Національної стратегії охорони навколишнього середовища України. Вони також привітали досягнення щодо покращення адміністративних аспектів системи цивільного захисту, зокрема щодо її розповсюдження на питання оцінки екологічної шкоди від стихійних явищ. У цьому відношенні сторони відзначили важливу роль, що відіграв Центр моніторингу та інформації Європейської Комісії під час нещодавньої повені в Україні. Також було відзначено суттєві досягнення в світлих двосторонніх переговорах із зміни клімату, а також необхідність завершити переговори з глобальної та комплексної угоди на період після 2012 року до початку 2009 року.

Торгівля, економіка і транспорт

Сторони обговорили можливість застосування в майбутньому для України Європейської хартії малих підприємств, спрямованої на покращення умов для малих та середніх підприємств, та заохочення до їх створення та розвитку. Вони також зазначили, що Хартія може бути вдалим інструментом для політики структурування малих та середніх підприємств, обміну досвідом, розробки контрольних показників та моніторингу досягнень. Сторони погодились з тим, що прогрес може стати основою для подальшого діалогу між ЄС та Україною щодо політики у сфері підприємництва.

Керівники привітали значний прогрес щодо створення прогнозованого і безпечного інвестиційного клімату та підкреслили необхідність подальшого покращення умов ведення бізнесу, зокрема, що стосується регулювання і нагляду у сфері фінансових ринків та послуг, які слід розглядати як пріоритети. Що стосується значення фінансового сектору як рушійної сили економічного зростання, вони погодились із виключним значенням, що має в цій сфері регуляторне наближення на засадах чітко визначених цілей, пріоритетів і часових рамок, в контексті зони вільної торгівлі, яка стане складовою частиною Угоди про асоційоване членство. Сторони взяли на себе зобов'язання щодо поглиблення співробітництва в цьому напрямку, включаючи відповідні заходи співпраці регуляторних органів країн ЄС та України.

Саміт привітав початок у грудні 2007 року переговорів між ЄС та Україною щодо Спільного авіаційного простору та підкреслив значення, що має якнайшвидше підписання цієї угоди. Учасники саміту наголосили на важливості безпеки, а також на прийнятті проекту Повітряного кодексу України.

Сторони вирішили тісніше співпрацювати за напрямом вдосконалення інфраструктури наземного транспорту в Україні, із посилен-

ням на звіт групи високого рівня щодо розширення Транс'європейських транспортних мереж, та, зокрема, який стосується забезпечення наявності в Україні найкращої транспортної системи на час проведення Чемпіонату Європи з футболу в 2012 році.

Євро-2012

Україна та ЄС привітали факт визначення України та Республіки Польща як країн-господарів проведення фінальної частини Євро-2012.

Рішення про проведення частини матчів Євро-2012 в Україні є додатковим стимулом для залучення інвестиційних потоків до української економіки, що, в свою чергу, матиме позитивний вплив на розвиток інфраструктури України.

Сторони погодились з можливістю використовувати існуючі форми співробітництва для сприяння українській стороні в підготовці до проведення Європейського чемпіонату з футболу в 2012 році.

Республіка Молдова/Придністров'я

Сторони висловили велику зацікавленість у відновленні переговорів у форматі «5+2» з метою прискорення процесу розв'язання конфлікту. Вони висловили особливе задоволення від поточного співробітництва із місією Європейського Союзу з надання допомоги на кордоні України та Молдови. ЄС привітав прогрес із демаркації Українсько-Молдовського кордону та ще раз підтвердив готовність надавати допомогу в цьому процесі.

СПІЛЬНА ЗАЯВА ЩОДО УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ

Сьогодні під час зустрічі Президент України Віктор Ющенко, Президент Французької Республіки Ніколя Саркозі та Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу погодили заяву.

Президенти привітали той факт, що з часу прийняття Плану дій Україна-ЄС у 2005 році партнерство між Україною та Європейським Союзом значно просунулося вперед у всіх галузях спільного інтересу: співпраця у зовнішній політиці та управлінні кризовими ситуаціями, економічна та енергетична співпраця, співпраця у галузі юстиції, свободи та безпеки, включаючи питання візової політики, та багато інших сфер.

Успішне проведення парламентських виборів у вересні 2007 року свідчить про прогрес, досягнутий Україною у впровадженні демократичних реформ, а вступ України до Світової організації торгівлі у 2008 році став винагородою за здійснення економічних реформ. У цьому відношенні президенти наголосили на тому, що політична стабілізація в Україні, конституційна реформа, посилення верховенства права — також у відношенні інвестицій — та повне виконання зобов'язань, взятих у рамках СОТ, є невід'ємними умовами впровадження реформ і поглиблення відносин між Україною та ЄС на основі спільних цінностей, зокрема демократичних принципів, належного державного управління та прав людини.

Як зазначалося у другому проміжному звіті про переговори щодо нової посиленої угоди, переговори досягли значного прогресу після їхнього започаткування під головуванням Німеччини в ЄС на початку 2007 року. Сьогодні майже завершені розділи угоди щодо юстиції, свободи та безпеки, так само як і значна частина розділу про економічну та галузеву співпрацю. Переговори щодо глибокої та комплексної зони вільної торгівлі, які є цілісною частиною нової угоди, розпочалися в лютому 2008 року в ре-

зультаті вступу України до СОТ і швидко просуваються уперед у дуже конструктивній атмосфері.

Президенти, свідомі стратегічної важливості відносин між Європейським Союзом і Україною, вирішили на саміті у Парижі надати рішучого поштовху розвитку цих відносин.

Вони визнали, що Україна як європейська країна має спільну історію та спільні цінності з країнами Європейського Союзу. Їм приємно, що нова угода між Європейським Союзом і Україною буде угодою про асоціацію, що залишає відкритим шлях до подальшого поступального розвитку відносин між Україною та ЄС. Європейський Союз визнає європейські прагнення України та вітає європейський вибір України. Президенти визнають, що поступове зближення України з ЄС у політичній, економічній та правовій сферах сприятиме подальшому прогресу у відносинах між Україною та ЄС.

Угода про асоціацію поновить спільну інституційну базу України та ЄС, сприятиме поглибленню відносин між двома сторонами в усіх сферах, посилить політичну та економічну інтеграцію між Україною та Європейським Союзом за допомогою взаємних прав і обов'язків. Це створить тверду основу для подальшого зближення між Україною та ЄС у питаннях зовнішньої політики та безпеки і сприятиме дотриманню принципів незалежності, суверенітету, територіальної цілісності та непорушності кордонів. Європейський Союз і Україна мають вчасно реагувати на виклики цим принципам на усіх відповідних рівнях політичного діалогу, включаючи міністрів. Створення глибокої та комплексної зони вільної торгівлі з широкомасштабним регуляторним наближенням України до стан-

дартів ЄС сприятиме поступовій інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС. Угода про асоціацію також посилить співпрацю у багатьох аспектах юстиції, свободи та безпеки, включаючи питання міграції.

Беручи до уваги значний прогрес, досягнутий у переговорах, президенти підкреслили важливість розвитку нових практичних інструментів на заміну Плану дій у березні 2009 року у світлі підготовки до впровадження Угоди про асоціацію.

Вони також вирішили започаткувати діалог із візових питань для створення відповідних умов зі стратегічною перспективою встановлення безвізового режиму між ЄС і Україною.

У контексті перемовин між Європейським Союзом і Україною президенти сподіваються, що амбітна Угода про асоціацію буде звершена швидко та підписана настільки швидко, наскільки це можливо.

СПІЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ЩОДО ПОДІЙ У ГРУЗІЇ

Європейський Союз і Україна глибоко занепокоєні відкритим конфліктом, що спалахнув у Грузії, застосуванням сили внаслідок цього конфлікту та неспівмірною реакцією Росії. Військові дії такого роду не є рішенням і не є прийнятними. Ми жалкуємо через втрачене людське життя, страждання, якого зазнало населення, кількість вимушених переселенців і біженців, а також значну матеріальну шкоду.

Європейський Союз і Україна закликають до того, щоб мирне та міцне рішення конфлікту в Грузії спиралося на повну повагу до принципів незалежності, суверенітету та територіальної цілісності, визнаної нормами міжнародного права, Заключним актом Гельсінської наради з питань безпеки та співпраці в Європі та резолюціями Організації Об'єднаних Націй.

Європейський Союз і Україна наголошують на тому, що усі Європейські Держави мають право вільно визначати свою зовнішню політику та своїх союзників, поважаючи норми міжнародного права та принципи добросусідства і мирної співпраці. Вони стурбовані впливом, який нинішня криза має на увесь регіон, і підтверджують своє спільне бажання брати активну участь у посиленні регіональної співпраці.

Європейський Союз і Україна зобов'язуються робити активний внесок у повне виконання домовленості з шести пунктів, підписаної сторонами конфлікту, до стійкого відтворення миру у Грузії та до гуманітарного, економічного і соціального відновлення сфер, що постраждали внаслідок військових дій. □

УКРАЇНА НА 16 МІСЦІ СЕРЕД ТОРГОВЕЛЬНИХ ПАРТНЕРІВ ЄВРОСОЮЗУ

Напередодні саміту Європейська Комісія оприлюднила статистичні дані щодо торгівлі між Євросоюзом та Україною. Союз має в ній позитивне сальдо майже в 10 млрд євро.

Насамперед завдяки експорту промислових товарів – хімії, продукції машинобудування. Загалом же в 2007 році на Україну

припадало лише 2% експорту Євросоюзу і 1% імпорту до нього. Україна є 16-м за обсягами торгівлі партнером ЄС.

Серед країн-членів лідирують у торговельних відносинах з Україною Німеччина, Польща та Італія.

Торгівля товарами ЄС з Україною (млн євро)

	Експорт		Імпорт		Сальдо	
	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Усього	5 454	22 368	4 807	12 392	647	9 976
Першочергові продукти	851	2 156	2 037	4 018	-1 185	-1 862
<i>Їжа й напої</i>	431	1 050	160	377	271	673
<i>Сировинні матеріали</i>	135	357	1 235	2 209	-1 100	-1 852
<i>Енергія</i>	285	749	642	1 432	-357	-683
Вироблені товари	4 467	19 715	2 613	7 120	1 854	12 595
<i>Хімія</i>	779	3 216	457	886	322	2 330
<i>Машини</i>	1 723	10 298	330	1 117	1 394	9 181
<i>Інші</i>	1 965	6 202	1 826	5 117	139	1 084
Інші	136	497	158	1 254	-22	-757

Окремо за країнами-членами

	Експорт		Імпорт		Сальдо	
	2000	2007	2000	2007	2000	2007
ЄС-27	5 454	22 368	4 807	12 392	647	9 976
Бельгія	207	572	131	168	76	404
Болгарія	65	167	199	1 561	-134	-1 394
Чехія	158	869	259	435	-102	434
Данія	70	224	37	142	33	81
Німеччина	1 434	5 907	847	1 347	587	4 560
Естонія	41	119	37	112	4	7
Ірландія	30	38	5	10	25	28
Греція	46	99	135	285	-90	-186
Іспанія	87	318	245	640	-158	-322
Франція	374	893	203	387	171	506
Італія	456	1 971	777	2 410	-321	-439
Кіпр	1	7	38	37	-37	-30
Латвія	48	90	47	124	1	-34
Литва	147	341	77	246	70	95
Люксембург	10	23	0	5	10	18
Угорщина	180	1 398	251	964	-71	434
Мальта	0	0	1	3	-1	-3
Нідерланди	213	1 439	167	489	46	951
Австрія	236	807	227	380	9	427
Польща	871	4 051	513	1 228	358	2 823
Португалія	3	21	29	65	-27	-44
Румунія	97	539	214	577	-117	-38
Словенія	34	239	13	37	21	202
Словаччина	159	574	206	476	-47	97
Фінляндія	111	520	15	46	97	474
Швеція	129	515	8	60	122	455
Велика Британія	251	627	127	157	124	470

«ЖОДНА КРАЇНА ЄС НЕ ЗАЯВИЛА ПРО ТЕ, ЩО НЕ ХОТІЛА Б БАЧИТИ УКРАЇНУ В СОЮЗІ»

У кінці липня завершив свою місію в Україні тепер уже колишній голова Представництва Єврокомісії Ієн Боуг. Незадовго до від'їзду він дав інтерв'ю «Євробюлетеню»

— Що для вас особисто стало найважливішим за роки роботи в Україні — можливо, якийсь професійний досвід, людські контакти?

— Дуже багато часу в Україні я провів у роботі. Тому велику вагу для мене має професійне життя. Хоча разом з цим була можливість досить багато подорожувати Україною, мені це дуже подобалося. Крім цього зміг подивитися те, що пропонує культурне життя.

— Як думаєте, з чим у вас асоціюватиметься Україна за деякий час після від'їзду звідси?

— Важке запитання, бо, мабуть, буде дуже багато асоціацій. Безумовно, асоціюватиму Україну з людьми, з якими тут познайомився. Особливо вражений музичними талантами — буду згадувати оперну, церковну музику.

— Була для вас в Україні якась специфіка у професійному плані порівняно з попередніми місцями роботи?

— Дуже важко порівнювати одну країну з іншою, кожна з них особлива і унікальна. Україна — єдина європейська країна, в якій я працював як дипломат, і це вже містить певну відмінність. Безумовно, історичний досвід України, особливо її новітня історія, дуже відрізняється від тих країн, де я працював. Особливо якщо взяти до уваги, що Україна є незалежною лише 17 років.

— У чому полягає відмінність між Україною і тією частиною Європи, яка на захід від українських кордонів, і що є спільного?

— Я б сказав, що радикально ситуація по обидва боки західного українського кордону не відрізняється. До того ж, в цій частині Європи кордони весь час пересувалися то на схід, то на захід. Мушу визнати, що я не настільки добре знаю країни, які є безпосередніми західними сусідами України — але думаю, що в усьому світі люди мають більш-менш однакові сподівання. Прагнуть мати добру роботу, жити у власному будинку, дати дітям гарну освіту. І ця лінія між Україною та ЄС не змінює такі бажання радикально.

— Кілька місяців тому були проведені соціопитування і виявилось, що лише 25% українців вважають себе європейцями. Як ви думаєте, чому ж так мало?

— Мені самому дуже дивно. Якщо українці не європейці, то тоді хто? Навряд чи азіати, африканці або американці...

— Можливо, це наслідок радянського мінусу, коли було протиставлення з Заходом: оце ми, а ото вони — європейці?

— Можливо. Але водночас я можу навести результати іншого соціологічного опитування, проведеного в рамках Програми розвитку ООН. Згідно з ним переважна більшість українців хотіли б мати такий рівень життя, який є в ЄС. Це до певної міри означає, що люди прагнуть бути європейцями.

— На вашу думку, що стоїть за бажанням України вступити до Євросоюзу: економічні, історичні, геополітичні міркування?

— Думаю, тут має місце сукупність причин, зокрема й названі вами. Це політичний вибір, прагнення стати частиною регіону миру й стабільності. Це й економічні міркування, бажання досягти благополуччя, яке є в ЄС. Адже членство в Євросоюзі значною мірою сприяє розвитку економіки країн, що до нього приєднуються. Але коли ми говоримо про Євросоюз, слід пам'ятати — поняття «Європа» має не лише географічний вимір. І коли український уряд заявляє про те, що Україна хоче приєднатися до ЄС, то це означає, що країна поділяє цінності Союзу. Під час мого перебування тут я мав можливість спостерігати вражаючу демонстрацію цього — такою була Помаранчева революція.

— Україна хоче здобути перспективи членства в ЄС у майбутній посиленій угоді, але не всі країни-члени готові погодитися на надання таких. Чи можливий якийсь компромісний варіант?

— Ситуація, коли б Україна вела переговори окремо з якоюсь частиною ЄС, є неможливою. Переговори можуть бути з усім Союзом. У липні відбувся черговий раунд переговорів між Україною та ЄС щодо нової посиленої угоди. Але я впевнений: незалежно від того, коли з'являться перспективи членства України в ЄС, відносно скоро чи ні, вже зараз є дуже багато різноманітних завдань, вирішення яких дасть нам можливість суттєво наблизити країну до Союзу. Ось на цьому обидві сторони мають зараз зосередитися. Лише через практичну роботу, успіх у ній можна наблизити Україну до її стратегічної мети.

Жодна країна ЄС не заявила про те, що не хотіла б бачити Україну в Союзі. Але він все ще «перетравлює» нещодавнє розширення, під час якого кількість країн збільшилась з 15 до 27, а також вирішує внутрішні інституційні питання. Тому деякі країни ЄС вважають, що зараз не надто сприятливий момент для розмов про розширення ЄС взагалі і про можливість надання перспектив членства в Союзі такій дуже великій країні як Україна.

— Які подальші плани на життя?

— Я повертаюся до Брюсселя і з 1 вересня працюватиму в Генеральному директораті з питань зовнішніх зносин. □

КОЛЕДЖ ЄВРОПИ — АЛЬМА-МАТЕР ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Навчання

за кордоном в одному з найпрестижніших академічних закладів Західної Європи стало реальністю для українських студентів та молоді з країн Європейської політики сусідства. Рік тому Європейська Комісія запровадила можливість отримувати повну стипендію для здобуття ступеня Магістра європейських студій у Коледжі Європи — визнаній альма-матер фахівців з європейської інтеграції.

ВРАЖАЄ РІВЕНЬ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТА ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД КОЛЕДЖУ. Всі студенти пройшли суворий відбір приймальною комісією, а у нашому випадку і Європейської Комісії. Претенденти на стипендію мали продемонструвати не лише ґрунтовні знання про ЄС, його відносини з Україною, бути обізнаними в загальних питаннях політики ЄС, але і мати з цього приводу власну думку. Вагому роль у відборі відіграли освіта, професійний досвід, громадська та наукова діяльність претендентів на стипендію.

Щодо колег-студентів, то серед нас були випускники London School of Economics, МДІМО (Москва), SciencesPo (Paris) та багатьох інших визнаних університетів світу. Викладацький колектив коледжу є дуже сильним: через свою близькість до європейських інституцій та високу сконцентрованість вищих навчальних закладів у Європі студенти Коледжу мають нагоду слухати та дискутувати на лекціях викладачів-науковців та викладачів з числа вищих посадових осіб європейських та міжнародних інституцій. Багато дисциплін викладаються фахівцями, які безпосередньо займаються даною проблематикою.

Життя європейського студента — це праця, зорієнтована на результат. Система навчання побудована таким чином, щоб виробити навички виконання роботи у чітко визначені терміни, витримувати критику та давати аргументовану відповідь під час дискусій, вміти виконувати декілька завдань одночасно. І головне — особиста відповідальність за поставлені завдання, вміти працювати у команді та розробляти спільні рішення.

Навчання на факультеті зовнішньої політики ЄС та дипломатії готує таких спеціалістів — працівників міжнародних організацій,

Українські студенти Коледжу Європи (зліва направо): Марія Полнер, Олеся Гаврилюк, Юлія Климко-Оверченко та Оксана Назарчук.

дипломатів, державних службовців для роботи у глобалізованому світі. Їм прививається бачення нового світового порядку, зростаючої ролі Європейського Союзу, який є паличем прибічником політики мультилатералізму, проблематика енергетичної безпеки, зміни клімату, міграції та тероризму. Розуміння цих взаємопов'язаних процесів дає можливість майбутнім аналітикам, політичним радникам, дипломатам по-іншому підходити до вирішення глобальних проблем заради «планетарних інтересів».

Усвідомленню відповідальності за нашу майбутню діяльність сприяли зустрічі з посадовцями першого рівня, а саме, з Комісаром ЄС з питань спільної зовнішньої політики та ЄПС Бенітою Ферреро-Вальднер, міністром закордонних справ Сполученого Королівства Девідом Мілібандом, прес-секретарем НАТО Джеймсом Аппатураєм. Вагомий вплив мали лекції з Європейської політики сусідства, які викладала пані Хардеман, що у Єврокомісії безпосередньо відповідає за відносини з Білорусією, Молдовою та Україною.

Для того, щоб краще пізнати країни, культури різних куточків світу, протягом року

проводилися освітні та культурно-розважальні заходи. Українські студенти, об'єднавшись з іншими колегами країн ЄПС, організували тиждень «Гамірні сусіди» та вразили студентів та професорів різноманітними, енергетичною та щирістю проведених заходів. А після того, як студенти з інших країн вперше у житті спробували українського борщу, кількість друзів України у Європі різко зросла!

Після захисту магістерської роботи я повернулася в Україну і зараз працюю в Міжнародній організації з міграції. Я ніколи не забуду рік навчання у Коледжі Європи і щиро дякую викладачам та колективу Коледжу, студентам за незабутній життєвий досвід та кваліфіковану фахову підготовку. Щиро дякую Європейській Комісії за надану мені можливість отримати вищу освіту у Коледжі Європи.

Коледж Європи виховує людей, яких об'єднує бажання бути корисними суспільству.

Сподіваюся, що моя розповідь стане у пригоді і надихне когось рухатися вперед і націлюватися на здобуття стипендії ЄК. Я із радістю відповім на всі запитання та коментарі.

Юлія Климко-Оверченко
yuliya.klymko@coleurope.eu

ЄВРОКОМІСІЯ ВИДІЛЯЄ 7 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО НА ГЕНДЕРНУ РІВНІСТЬ

У Представництві Європейської Комісії в Україні відбулася презентація проектів, спрямованих на захист прав дітей та сприяння гендерній рівності. Участь у ній взяли голова Управління програм допомоги в Україні Представництва ЄК Лаура Гараньяні, Постійний представник Програми розвитку ООН Френсіс О'Доннел, Національний кореспондент Міжнародної організації праці Василь Костриця та представниця Ради Європи Данута Вишневська-Казалс.

Презентованих проектів три, їхні бюджети складають від 1,1 до 5,7 млн євро. 90% фінансування здійснює Європейська Комісія. Загальний обсяг її фінансового внеску становить 7 млн євро.

— Гендерні питання не можуть бути відокремлені від питань загального забезпечення прав людини, — зазначила під час прес-конференції **Лаура Гараньяні**. — Вони належним чином відображені у Римській угоді, якою було створено ЄС, а також у Хартії загальних фундаментальних прав та зводі законів Євросоюзу. Причому ЄС не лише робить заяви й декларації з цього приводу, а й приділяє велику увагу їх реалізації. Одним із прикладів цього може бути програма *Daphna*, спрямована на попередження насильства проти жінок і дітей і боротьбу з цим явищем.

План дій Україна–ЄС, зауважила Лаура Гараньяні, передбачає забезпечення гендерної рівності й прав дітей. В Україні існують певні проблеми щодо насильства над жінками в родині. Є також питання щодо рівності опла-

ти праці жінок і чоловіків та кар'єрного просування жінок. Попри те, що саме жінка є сьогодні прем'єр-міністром України, представлення жінок у політиці є дуже невисоким. Український уряд ухвалив низку рішень, спрямованих на покращення ситуації, ухвалено низку законів і ратифіковано міжнародні конвенції, але все ще досить багато роботи залишається в цьому напрямку. У рамках двостороннього співробітництва з Україною Євросоюз уже виділив 14 млн євро на допомогу для вирішення цих питань.

Лаура Гараньяні окреслила основні напрямки, на які будуть спрямовані фінансовані Єврокомісією проекти. Перший — вивчення різниці між українським законодавством та міжнародними зобов'язаннями України у сфері гендерної рівності. Другий — питання, пов'язані з проявами нерівності при професійній орієнтації та працевлаштуванні. Третій — протидія всім формам насильства проти жінок і дітей у родині.

Потім кожен з учасників прес-конференції представив свій проект.

ПОСТІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК ПР ООН ФРЕНСІС О'ДОННЕЛ, ПРОЕКТ «ПРАВА ЖІНОК В УКРАЇНІ»:

— Колишній Генсек ООН Кофі Аннан говорив, що неможливо реалізовувати наші цілі, дискримінуючи при цьому майже половину людства. Серед закладених у фундамент ООН ідей є й забезпечення рівності, зокрема й гендерної. Це відображено в трьох дуже важливих для нас документах: Загальній декларації з прав людини, Конвенції з ліквідації дискримінації жінок та Пекінській декларації. Також це зафіксовано у так званих «Цілях розвитку тисячоліття».

Щодо України, то ми дуже велику увагу приділятимемо представленню жінок у політиці та на керівних посадах, а також таким питанням як дискримінація в плані зарплати й на робочому місці. Іншою проблемою є незаконна торгівля людьми, жінки тут особливо страждають.

Проект «Права жінок в Україні» базуватиметься на трьох пріоритетах.

Перший — посилення інституційних спроможностей держави, забезпечення механізмів досягнення гендерної рівності. Сподіваємося, що зможемо започаткувати гендерний підхід у бюджетних процесах, зборі й використанні статистичних даних. Використовуючи ці інструменти, ми зможемо надавати державі допомогу у виробленні правильного підходу в гендерній політиці.

Другий — позбавлення системи освіти гендерних відхилень та стереотипів. Ми сподіваємося культивувати в молоді та в наймолодших учнях у школах розуміння й сприйняття гендерної рівності. Для цього надаватимемо допомогу в розробці навчальних програм, проводячи необхідне навчання й тренінги вчителів із тим, щоб вони були поборниками гендерної рівності.

Третій — посилення здатності держави щодо запобігання випадкам насильства в родині та реагування на них. Задля цього будемо проводити відповідні навчання для співробітників правоохоронних органів, наприклад дільничних інспекторів, і студентів різних навчальних закладів. Але особливу увагу приді-

лятимемо судовій системі, проведенню відповідних тренінгів для суддів.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ КОРЕСПОНДЕНТ
МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ
ВАСИЛЬ КОСТРИЦЯ, ПРОЕКТ «ГЕНДЕРНА
РІВНІСТЬ У СВІТІ ПРАЦІ»:**

— Права працюючих людей є складовою частиною фундаментальних прав людини. Україна ратифікувала міжнародні конвенції, які стосуються недопущення дискримінації, зокрема, за ознаками статі у сфері праці й оплати праці та поєднання роботи й сімейних обов'язків. Забезпечення гідної праці є складовою частиною «Цілей розвитку тисячоліття ООН». Але зробити це неможливо без дотримання прав у сфері праці. Тому наш проект, який фінансуватиметься Європейською Комісією й виконуватиметься у співпраці із ПРООН та Радою Європи, сфокусовано на забезпеченні рівності у сфері праці. Мова йде не стільки про вдосконалення законодавства, скільки про його практичне застосування. У рамках цього проекту ми плануємо залучити якомога активніше й ефективніше існуючі державні структури, профспілки, роботодавців і механізми, які мають забезпечувати рівні права чоловіків і жінок на робочих місцях. Також спільно працюватимемо над вдосконаленням статистичної бази, яка має враховувати чинник статі у сфері праці. Це потрібно для оцінки того, чи забезпечують роботодавці та влада права працюючих людей і яким чином це відбувається. Зрештою, є механізм укладання й виконання колективних договорів,

це може забезпечувати рівні права при прийнятті на роботу, кар'єрному просуванні, підвищенні рівня кваліфікації та в оплаті праці.

Хотів би підкреслити, що хоча проект буде фокусуватися на підвищенні ефективності діяльності державних інституцій — інспекцій і міністерств — головним нашим об'єктом є працюючі люди. І найголовнішим досягненням усіх наших спільних проектів буде поліпшення становища і на ринку праці в Україні, і в суспільстві. Особливо щодо тих, хто належить до вразливих верств населення — молоді, яка шукає першу роботу, людям з інвалідністю тощо.

**ПРЕДСТАВНИЦЯ РАДИ ЄВРОПИ
ДАНУТА ВИШНЕВСЬКА-КАЗАЛІС,
ПРОЕКТ З АНАЛІЗУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА
З ПИТАНЬ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ,
ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ
СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ:**

— Реалізація нашого проекту розпочалася 1 вересня, він триватиме 24 місяці. Метою є перегляд законодавства та вивчення відповідності національного законодавства України та її міжнародних зобов'язань стосовно забезпечення прав жінок, дітей та молоді та протидії насильству й сексуальній експлуатації. Ми зосередимо свої зусилля насамперед на питаннях гендерної рівності, захисті прав дітей, протидії та упередження насильства над жінками та дітьми та переслідування за здійснення цього, захисті дітей від сексуальної експлуатації. Сподіваємося на тісну співпрацю з укра-

їнськими органами влади та національними експертами. У рамках цього проекту плануємо розробити стратегію протидії насильству над жінками та дітьми, яка б використовувалася в освітніх закладах. Також плануємо розробити національну стратегію протидії сексуальній експлуатації дітей. У рамках проекту проводитимемо конференції, зустрічі, семінари. Сподіваємося, що наприкінці терміну реалізації проекту національне законодавство України буде вдосконалене відповідно до європейського законодавства. Україною ратифіковано Оновлену європейську соціальну хартію, але законодавчих положень, які дозволяють її реалізовувати, досі немає. Тож ми сподіваємося працювати спільно з українським урядом для їх вироблення. Також маємо надію, що в результаті проекту Україна буде готова ратифікувати дві дуже важливі конвенції Ради Європи — одна стосується заходів протидії торгівлі людьми, інша — захисту дітей від сексуальної експлуатації. Наш проект є складовою частиною відповідного Плану дій Ради Європи, розрахованого на 2008–2011 роки і нещодавно схваленого Комітетом міністрів.

Лаура Гараньяні на завершенні сказала:

— Європейська Комісія займається такими питаннями, бо це найкраща інвестиція в українське суспільство. Я в моїй країні, Італії, бачу багато українських жінок, які намагаються знайти там кращу долю. Ми сподіваємося, що реалізація запланованих нами заходів дозволить цим людям не виїжджати з України, а докласти своїх зусиль для покращення ситуації тут. Таким чином, можна було б запобігти багатьом особистим трагедіям. □

ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ ВИХОДИТЬ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РІВЕНЬ

Інтеграція національних систем вищої освіти до єдиного європейського простору є серйозним викликом для будь-якої сформованої та визнаної системи вищої освіти, особливо для української. Адже вона має багато проблем, що залишилися після розпаду тоталітарної системи й десятиріччя економічного занепаду.

2005 РОКУ УКРАЇНА ПРИЄДНАЛАСЯ ДО БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ. Це забезпечує орієнтацію загальної структури освіти на його принципи, але недостатньо для подолання культурних та мовних бар'єрів, які є наслідком різних традицій і концепцій освітніх систем. Усе це робить взаємне визнання освітніх ступенів та кваліфікацій досить працездатним. Крім того, різноманітність європейських національних систем вищої освіти дає можливість Україні вивчити та застосувати у себе кращий досвід та вже випробувані підходи й інтегрувати їх у власну стратегію розвитку вищої освіти.

Однією з передумов якісної освіти є національні системи забезпечення якості. Різні освітні культури ведуть до формування різних систем її оцінювання. Такими є акредитація, ліцензування, ранжування, підтримка ініціатив розвитку тощо. У цьому й полягає основний виклик. Забезпечення взаємного визнання й довіри на прозорій та безпристрасній основі є найбільш важливим компонентом системи забезпечення якості освіти у будь-якій європейській країні.

Для забезпечення прозорості процедур оцінки якості освіти Харківський національний університет радіоелектроніки (ХНУРЕ) у консорціумі з Міністерством освіти та науки України та університетами міст Ювяскюля (Фінляндія), Сержі (Франція) та Малаги (Іспанія) розробили новий підхід до акредитації університетів та створили Онтологічний веб-портал для менеджменту та оцінки освітніх ресурсів українських вищих навчальних закладів. Він дозволяє зробити прозорими механізми обробки освітніх ресурсів університетів та процедури їх оцінювання.

Це фінансувала Європейська Комісія у рамках проекту Tempus «Новітня інформаційна технологія забезпечення прозорості акредитації університетів». Запроваджена технологія дозволяє надати широкий доступ до результатів процедур акредитації та ранжування ВНЗ усім сторонам, зацікавленим у забезпеченні гідного рівня якості освіти: студентам, роботодавцям, викладачам, батькам, урядовцям, політикам, інвесторам і суспільс-

тву в цілому. Привабливість розробленого підходу полягає в його інтернаціональності. Не дивлячись на те, що система створювалася на українському контексті вищої освіти, розроблена технологія зацікавила європейських партнерів проекту.

Цим проектом ХНУРЕ реалізував перший етап створення Системи забезпечення європейської якості освіти. Але завдання багаторівневе. Навіть найдосконаліша система забезпечення якості не може бути сталою й повинна постійно вдосконалюватися відповідно до змін, які відбуваються у суспільстві й відтворюються у системі вищої освіти.

З одного боку, новостворений портал дозволяє моделювати різні системи індикаторів якості для різних стратегій оцінювання. Це дає можливість випробувати будь-яку систему оцінки якості на формальному рівні й передбачити, наскільки нова стратегія буде ефективною до прийняття рішення про її застосування.

З іншого боку, не можна оцінювати якість у системі, сформованій з точки зору доцільності однієї національної системи вищої освіти, навіть якщо при цьому використовували кращі європейські практики. Якість може бути забезпечена й цілком підтверджена тільки у разі європейського визнання національної освітньої системи та усіх її складових. А для цього треба вивести українську систему оцінки якості вищої освіти на європейський простір.

Потрібна система, яка зможе накопичувати, проводити моніторинг, аналізувати найвагоміші на європейському рівні досягнення українських ВНЗ. Рекламувати їх для формування привабливості української системи вищої освіти на міжнародному рівні. Розширення можливостей створеного порталу завдяки використанню технології Semantic Web and Ontology Engineering забезпечить той самий безпристрасний аналіз та міжнародне визнання на прозорій основі.

ХНУРЕ поступово йде до виведення своїх освітніх ресурсів на європейський рівень і створення університету з дійсно європейським обличчям і змістом.

Першим кроком було інтегрування своїх викладачів та науковців у європейські університети. Наступним — розробка навчальних планів, офіційно узгоджених із кількома європейськими університетами на основі двосторонніх угод. Після цього почався студентський обмін з фінським та голландськими університетами. Вони визнали ступінь бакалавра ХНУРЕ (спеціальності інформаційні системи прийняття рішень) і після навчання за обміном протягом двох семестрів присвоювали українським студентам ступінь магістра університету, що приймав. Протягом двох останніх років проводилися спільні програми віртуального (із застосуванням системи телеконференцій) навчання з французьким та шведськими університетами. У рамках україно-французької програми групи з українських та французьких студентів розробляли реальні науково-бізнесові проекти у галузі інформаційних технологій. Поглиблення співпраці у галузі освіти та виконання спільних європейських проектів за підтримки Єврокомісії, таких як Tempus та Erasmus-Mundus, сприяли переходу ХНУРЕ на новий якісний рівень. Французький університет ITIN, який був партнером у програмі віртуального навчання, а також у проекті Tempus, запропонував ХНУРЕ прийняти групу з 20 студентів із Франції на двотижневий курс спільної розробки бізнес-проекту. Цей практичний курс буде зарахований французьким і українським студентам у навчальний план за системою ECTS.

Отже, підтверджуючи свій якісний рівень і потенціал, ХНУРЕ сподівається й надалі поступово виходити на європейський рівень і втілювати намічені цілі на шляху до створення справді європейської системи забезпечення якості освіти завдяки спільним проектам за підтримки Міністерства освіти та науки України.

Детальнішу інформацію можна отримати на веб-сторінці проекту <http://ailab.kture.kharkov.ua/tempus/>, а з концептуальною презентацією знайомитися за адресою <http://www.cs.jyu.fi/ai/Quality.ppt>

У ЄВРОПАРЛАМЕНТІ РОБОЧИМИ Є ВСІ ОФІЦІЙНІ МОВИ СОЮЗУ

За своєю структурою Європейський Парламент подібний до типових національних парламентських органів. Є його президент, комітети і політичні групи, інакше кажучи фракції. Крім цього, є органи зі співробітництва з іншими парламентами світу, зокрема, Делегація у Комітеті з міжпарламентських зв'язків ЄС—Україна.

У Європарламенті 785 депутатів, які нап'ям представляють громадян 27 країн-членів Євросоюзу. Органи ЄП розташовані в Страсбурзі (тут щомісяця відбуваються тижневі сесії), Брюсселі, де працюють парламентські комітети, та Люксембурзі, де розташований секретаріат Європарламенту.

Обирають депутатів Європарламенту на п'ять років. Наступні вибори відбудуться в червні 2009-го. Кожна країна ЄС має в Європарламенті свою квоту, яка залежить від чисельності її населення.

Оскільки в Україні багато дискутують про імперативний мандат, партійну та фракційну дисципліну депутатів Верховної Ради, насамперед цікавим виглядає відповідний досвід Європарламенту. Його члени також входять до тієї чи іншої політичної групи — тобто фракції. Це — об'єднання депутатів за їхньою партійною належністю. Для її створення із представників однієї держави потрібно щонайменше 29 депутатів, з двох — 23, з трьох — 19 і з чотирьох та більше — 14 членів Європарламенту. Інколи фракції складаються із представників кількох партій: такі собі політичні блоки.

Щоб увійти до фракції, депутату треба лише подати заяву на ім'я Президента Європарламенту, де вказати назву фракції, її склад і склад її президії. Водночас важливо, що депутати ЄП здійснюють свою діяльність відповідно до принципу «вільного мандату». Вони не зв'язані у своїх діях якимось наказами виборців або ж вказівками фракції. У виборчому законодавстві ЄС і регламенті Європарламенту окремо підкреслено, що члени ЄП голосують особисто й окремо, вони не зобов'язані виконувати чийсь інструкції. У Європарламенті нинішньої каденції сім політичних груп: Європейської народної партії — Європейських демок-

ратів (вона найбільша, нараховує 288 членів), соціалістів, Альянс лібералів і демократів за Європу, Союз за Європу націй, зелених, Об'єднані європейські ліві та незалежні депутати.

Ще один важливий в сенсі порівняння з Україною момент — всі депутати Європарламенту володіють імунітетом. Позбавлення його може настати лише після виконання чітких процедурних правил. Насамперед має бути відповідне звернення компетентного органу держави-члена до Президента Європарламенту, його має бути оголошено на пленарному засіданні ЄП й передано у відповідний комітет. Той повинен розглянути справу й надати свою рекомендацію. Її розглядають на найближчому пленарному засіданні парламенту, після чого відбувається голосування.

Зрозуміло, найпершою функцією Європейського Парламенту є законодавча. Він здійснює її разом із Радою ЄС. Зазвичай законопроекти в Євросоюзі схвалюють за процедурою спільного прийняття рішень — при ній Рада і Європарламент мають однакові повноваження. Ухвалені за такою процедурою закони є спільними актами (детально про законодавчий процес у ЄС «Євробюлетень» писав у лютому цього року). Як і в будь-якому парламенті, законопроекти перед винесенням їх на розгляд сесійної зали проходять обговорення в профільних комітетах ЄП, які дають свої висновки.

Іншою функцією Європарламенту є демократичний нагляд за діяльністю інституцій ЄС. Зокрема, він затверджує склад Європейської Комісії і кандидатуру її Президента. Цьому передує процедура слухань кожного окремо кандидата на посаду комісара і керівника ЄК. Після свого затвердження Єврокомісія залишається політично підзвітною Європарламенту — він може висловити їй вотум недовіри й закликати до повної відставки. Нагляд ЄП здійснює через аналіз звітів, які регулярно надсилає Єврокомісія. Крім того, члени Європарламенту можуть звертатися до ЄК з письмовими та усними запитами. А члени Єврокомісії беруть участь у пленарних засіданнях ЄП та його комітетів, таким чином підтримуючи постійний діалог цих двох інституцій.

Європарламент також проводить моніторинг діяльності Ради ЄС — європарламентарі так само можуть звертатися до цієї інституції з пись-

мовими і усними запитами, а голова Ради ЄС (тобто міністр закордонних справ головної в Союзі країни) бере участь у пленарних засіданнях Європарламенту і у важливих дебатах.

Цікаво, що у Європарламенті робочими є всі 23 офіційні мови ЄС — ними друкують документи, кожен член ЄП має право виступати будь-якою з мов. Вважається, що це найкращий спосіб гарантувати прозорість діяльності ЄП і доступ до його документів для всіх громадян країн ЄС.

Зрештою, ще одна дуже важлива функція Європарламенту — затвердження бюджету. Він ухвалює його разом із Радою ЄС, обговорює на двох читаннях. Головний фінансовий документ ЄС набирає чинності лише тоді, коли його підпише Президент Європарламенту.

Розподіл місць в Європарламенті за країнами ЄС

Австрія	18
Бельгія	24
Болгарія	18
Велика Британія	78
Греція	24
Данія	14
Естонія	6
Ірландія	13
Іспанія	54
Італія	78
Кіпр	6
Латвія	9
Литва	13
Люксембург	6
Мальта	5
Нідерланди	27
Німеччина	99
Польща	54
Португалія	24
Румунія	36
Словаччина	14
Словенія	7
Угорщина	24
Фінляндія	14
Франція	78
Чехія	24
Швеція	19

НА ГУМАНІТАРНУ ДОПОМОГУ ЄС ВИДІЛЯЄ ПОНАД 700 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО ЩОРІЧНО

Мало

не щодня картини природних і створених людьми катастроф заповнюють телеефір і сторінки газет. Якщо ви бачите подібне людське горе, то можете бути певними — Європейський Союз оперативно й ефективно відгукнеться на нього, або й уже там працює.

ЄС Є НАЙБІЛЬШИМ У СВІТІ НАДАВАЧЕМ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ. Вона не обумовлюється ніякими умовами. Завдання полягає лише в тому, щоб надати її якомога швидше, незалежно від раси, релігії та політичних переконань урядів тієї чи іншої країни.

Ще 1992 року було створено Офіс надання гуманітарної допомоги Європейської Комісії (ЕСНО). Гроші потерпілим від різноманітних природних катастроф та конфліктів надходять не лише з бюджету Союзу, а й напряму від його країн-членів. За 15 років ЕСНО надало гуманітарну допомогу більш як 85 країнам та допомогу біженцям і переміщеним особам. На ці цілі виділяється щорічно понад 700 млн євро, кожного року допомогу від ЄС отримують 18 мільйонів людей.

Один з останніх прикладів — виділення в серпні 6 млн євро для гуманітарної допомоги людям, які постраждали під час конфлікту між Грузією і Росією. Спочатку відразу після спалаху конфлікту було виділено мільйон, потім за два тижні ще п'ять. Додаткова допомога Єврокомісії полягала в забезпеченні населення про-

довольством, притулком, наданні людям водного й санітарного обладнання для надзвичайних ситуацій, комплектів наборів для гігієни, одягу, ковдр, водних контейнерів, посуду для приготування та споживання їжі, засобів охорони здоров'я, а також в організації безпечного пересування та захисту жінок і дітей. Крім того, передбачено розмінування територій та навчання і консультації для місцевого населення, особливо дітей, щодо мін та пов'язаних з ними ризиків. Отримувачами гуманітарної допомоги є населення, постраждале в ході конфлікту: люди, які були витіснені з регіону Південної Осетії, мешканці міста Горі і довколишніх територій; мешканці міста Цхинвалі; мешканці західної частини Грузії, що втікали від бойових дій в Абхазії, і ті, що потім повернулись; біженці з Південної Осетії в Російську Федерацію, а також ті, хто вже повернувся до Південної Осетії.

У регіоні працювали експерти ЕСНО, які оцінювали гуманітарні потреби, здійснювали координацію дій між організаціями, що надають допомогу, а також моніторинг використання фондів Комісії.

Власне, такою є схема роботи ЕСНО. Офіс не має організаційних ресурсів для самостійного здійснення гуманітарної діяльності, тому тісно співпрацює з партнерами: неурядовими організаціями, спеціальними установами ООН та Червоного Хреста/Червоного Півмісяця з доставки продуктів харчування та устаткування, направлення рятувальних команд, розгортання польових шпиталів та установами тимчасових систем зв'язку. А визначають гуманітарні потреби, координують надання допомоги та здійснюють моніторинг витрат коштів ЄС експерти ЕСНО.

Євросоюз активно діє в усіх гарячих точках планети, включаючи Ірак, Афганістан, Палестинську Автономію, низку регіонів Африки. Його допомога постраждалим у стихійних лихах має глобальний характер і часто надається у «забутих» зонах криз, які ігнорують світові засоби масової інформації. До таких, наприклад, належать Північний Кавказ, особливо Чечня, Таджикистан, Непал, Шри-Ланка та Центральна Америка. ■

Роздача гуманітарної допомоги постраждалим під час конфлікту в Грузії.

АВТОВИРОБНИКИ НЕДОСТАТНЬО ПРАЦЮЮТЬ НАД ЗМЕНШЕННЯМ ВИКИДІВ CO₂

За останній рік виробники автомобілів у ЄС зменшили викиди CO₂ в атмосферу на 1,7%, тоді як до 2012 року згідно із законодавством Союзу мають зменшити на 17%. Такі дані опублікувала екологічна неурядова організація «Транспорт і довкілля».

До 2012 року автовиробники мають зменшити середній рівень викидів CO₂ до 120 грамів на кілометр шляху. Найближче до цієї мети перебувають італійський «Фіат» та французький «Рено»: їм треба було зменшити середній рівень викидів на 22 та 20 г/км відповідно. Найбільші проблеми в «Порше» — 138 г/км. Серйозно слід попрацювати і конструкторам «Субару» — 81 г/км.

А за останній рік найсуттєвіший прогрес зробив німецький концерн BMW — зменшив рівень викидів на 7,3%. Найгірші справи були в японській «Хонди», середній рівень викидів від автомобілів якої зріс на 1,1%.

На думку експертів організації «Транспорт і довкілля», досягнутий BMW прогрес доводить, що виробники автомобілів цілком у

зможі досягти потрібного зменшення викидів газів у атмосферу. Особливо якщо врахува-

ти, що за порушення законодавства ЄС вони змушені будуть платити штрафи. ■

В ЄС НАЦІЛЮЮТЬСЯ НА ЕЛЕКТРОМОБІЛІ

У Європейському Союзі всерйоз замислюються над розвитком парку електромобілів. У цьому солідарні й уряди країн, і виробники машин. Зростання цін на паливе, потреба боротьби з кліматичними змінами, подальше жорсткішання екологічного законодавства ЄС — усе це спонукає до переходу на такі екологічно безпечні авто. Сьогодні пасажирські машини в ЄС викидають в атмосферу 12% вуглецю.

Іспанія розраховує до 2014 року мати мільйон електромобілів — це є частиною нового плану, покликаного зменшити викиди в атмосферу парникових газів і зменшити залежність країни від дедалі дорожчої нафти.

— За електричними машинами майбутнє, їхній розвиток потягне за собою індустріальну революцію, — заявив міністр з питань промисловості Іспанії Мігель Себастьян.

Ця країна має намір до 2011 року скоротити споживання бензину на 10 відсотків. Про виділення коштів на просування електромобілів заявили уряди кількох інших країн ЄС. Сусідня Португалія разом з автовиробниками бере участь в інвестуванні в будівництво зарядних станцій для електромобілів. Прем'єр Великої Британії Гордон Браун оголосив про

виділення 115 млн євро протягом наступних п'яти років на підтримку виробництва електричних та гібридних авто. Данія планує не лише збільшувати кількість електромобілів на своїх вулицях, а й заряджати їх енергією від дуже розповсюджених у країні вітряків.

— Електромобілі надають можливість використовувати поновлювальну енергію, тому мають величезний потенціал. Особливо в Данії, де 20 відсотків енергії генерується через вітряки, — заявив датський міністр з питань клімату та енергетики Конні Хедегард.

Версії електромобілів, які виробляли в 1990-х, не мали значного успіху серед споживачів через їхню дороговизну та гірші, порівняно з традиційними авто, характеристики. Однак останніми роками відбулися значні зміни в покращенні технологій ви-

робництва акумуляторів, отже, електромобілі отримують новий шанс завоювати ринок. Звісно, до цього спонукає й подорожчання пального.

Аналітики прогнозують, що електромобілі будуть готові для масового ринку десь у 2010-2011 роках. До 2015 року гібридні та суто електричні машини будуть мати 50-відсоткову частку продаж на авторинку Західної Європи, а ще за 5 років цей показник зросте до 65 відсотків. До 2025 всі машини, які продаватимуть у Європі, будуть гібридними або електричними.

Нині однією з головних перешкод для розвитку електроавтомобілебудування є недостатня інфраструктура з підзарядки акумуляторів таких авто та сервісу. ■

«БЕЗ МІЦНОГО ЄВРОСОЮЗУ ВТРАТИМО ВСІ МИ»

Майбутнє Лісабонської угоди буде одним із головних питань для Європейського Союзу в новому політичному сезоні. Нагадаємо, що в червні на референдумі «ні» угоді сказали ірландці. Але процес ратифікації документа іншими країнами триває.

Зокрема, у середині липня Лісабонську угоду схвалив італійський Сенат. При цьому був присутній Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу, який виступив перед сенаторами із промовою. У ній чітко проаналізована ситуація, що склалася з ратифікацією Лісабонської угоди й висловлено точку зору Брюсселя.

Шановні пані та панове!

Я б хотів назвати три причини, чому нам потрібна Лісабонська угода.

Перша — ратифікація угоди та її успішна імплементація прокладе шлях для більш демократичного й прозорого Союзу. Ми будемо більш відповідальними перед нашими громадянами. Вони краще зможуть відстоювати свої права згідно з Хартією з фундаментальних прав.

Більше того, з новою угодою зміцніє роль і Європейського Парламенту, і парламентів національних. Отже, для мене є очевидним те, що Лісабонська угода зміцнить парламентський вимір європейської політики.

Єврокомісія це палко вітає. Ми віддані співробітництву з національними парламентами. Я особисто мав задоволення відвідати національні парламенти в двох третинах країн-членів. Комісія вітає збільшення ролі національних парламентів. На доказ цього ми реалізуємо заходи, щоб тісніше асоціювати їх в процес вироблення європейської політики. У травні 2006 року ми пообіцяли запровадити новий механізм — надсилати до національних парламентів нові пропозиції й консультаційні документи, запрошуючи їх висловити свою точку зору й допомогти нам у процесі формування політики ЄС у тій чи іншій галузі. Від вересня 2006 року цей механізм почав добре працювати. Через менше ніж два роки Комісія вже отримала й відповіла за оцінками

й пропозиціями на 231 документ, що надійшов від національних парламентів.

Наші аналізи результатів такої співпраці дуже позитивні. Новий механізм корисний із трьох міркувань: це забезпечує можливість для національних парламентів займати активнішу позицію щодо європейських справ; посилює їхнє право на інформацію; дозволяє їм ретельніше аналізувати дії їхніх урядів.

Інтерес із боку національних парламентів до використання цього нового механізму є також доказом їхньої прихильності Європейському Союзу.

Друга причина — Лісабонська угода посилює здатність Союзу діяти, особливо через новий механізм голосування в Раді ЄС. Нам потрібні правила для функціонування розширеного Союзу. Ми не можемо будувати Союз майбутнього з учорашніми інструментами. Ефективніший ЄС буде більш здатним виконувати пріоритетні для громадян країн-членів завдання. Європейці очікують, що Союз діятиме у таких сферах як імміграція, енергетика, зміни клімату, безпека, економічне зростання, бідність, соціальна справедливність — і що діятиме швидко та ефективно. Для справдження цих сподівань нам потрібна Лісабонська угода.

І третя. Лісабонська угода забезпечує Союз кращими зовнішніми зв'язками. Лише стабільна інституційна конструкція зробить нас здатними боротися з новими викликами, які постають для Європи у зв'язку із глобалізацією. Немає сумнівів: жодна європейська країна не може наодинці впоратися з такими глобальними проблемами як імміграція, енергетика, зміни клімату чи міжнародний тероризм.

Виклики й проблеми світу надто великі, щоб європейські держави змогли впоратися з ними автономно. Лише разом ми можемо бути успішними.

Світ змінився відтоді, як ми підписали Ніцку угоду. Глобалізація й економічна конкуренція стали вагомішими, ніж колись чинником для нашого добробуту. Ми постаємо перед новими зовнішніми загрозами нашої безпеки. І з'явилися нові глобальні виклики — такі як зміни клімату, фінансова криза, збільшення цін на пальне та продукти.

І при цьому всьому ми витрачаємо значну частину часу й зусиль на дискусії, пов'язані з інституційними питаннями. Так ми не можемо продовжувати рух. Нам треба вирі-

шити інституційні проблеми й сконцентруватися на покращенні життя громадян.

Протягом останніх 50 років Європа цілком подолала виклики, які стояли перед нею на континентальному рівні. Зараз це континент, де є мир і свобода, добробут і демократія: від Середземномор'я до Балтійського моря, від Атлантики до Чорного моря.

Протягом наступних 50 років ми повинні впоратися з новими викликами. Вони вже не континентальні, а глобального рівня. У XXI столітті нам потрібна об'єднана Європа, щоб протистояти глобалізації з упевненістю та успіхом.

Виклики, відповіді на які покликана дати Лісабонська угода, нікуди не зникнуть. Голосування проти не є вирішенням питання. Я хотів би нагадати слова Поля-Анрі Спаака щодо опозиції європейській інтеграції на початку 1950-х: «Якби чверть енергії, яка витрачається для заперечення, була б використана, щоб сказати «так» чомусь позитивному, ми не були б в такому стані, як зараз». Отже, нам потрібні позитивні стратегії й підходи, а не негативні коаліції та пасивне сприйняття.

Незважаючи на результати референдуму в Ірландії, ратифікація Лісабонської угоди має тривати. Ті країни-члени, які не ратифікували її, продовжать цей процес. Кожна держава має право висловити свою позицію. Ратифікація угод є національним процесом, і жодна країна не може робити вибір за інших. Рішення однієї країни не повинно упредити інші від того, щоб мати свою думку.

Але це не лише питання права — але й питання зобов'язань. Коли уряд підписує угоду, він бере на себе відповідальність докласти всіх зусиль для її ратифікації. Це політичне зобов'язання перед іншими країнами, які також підписали угоду.

Тому я дуже вітаю ратифікацію угоди Італією й тому це справа принципу для мене бути тут сьогодні з вами. Схваленням угоди Італія віддає честь не лише нашій спільній історичній спадщині, але й особливій вашій ролі в історії європейської інтеграції.

Я хотів би наголосити на демократичній легітимності парламентської ратифікації. Дехто стверджує, що референдум є більш демократичною процедурою, ніж схвалення парла-

«ПРЕЗИДЕНТСЬКЕ ТРІО» ПРЕДСТАВИЛО СВОЇ ПРІОРИТЕТИ

Зміцнення ролі Євросоюзу є спільним пріоритетом так званого «президентського тріо»: країни, яка головує в ЄС зараз і двох наступних. Про це заявили під час виступів у Європарламенті представники Франції, Чехії та Швеції.

Традиційно «тріо» має спільну програму, розраховану на півтора роки. Таким чином, забезпечується послідовність політики Євросоюзу. У Страсбурзі держсекретар з європейських справ Франції Жан-П'єр Жуйє особливо наголосив на важливості набуття чинності Лісабонської угодою. Париж розраховує — це станеться до кінця 2009 року.

— Ми сподіваємося на це і бажаємо нашим шведським друзям, щоб початок імплементації Лісабонської угоди трапився протягом їхнього президентства. Це послідує за виборами до Європейського Парламенту й співпаде з обранням нового складу Європейської Комісії, — заявив Жуйє.

Його чеський та шведський колеги своїх часових прогнозів щодо Лісабонської угоди не оприлюднили. Міністр з європейських справ Швеції Сесілія Малмстром у виступі сфокусувалася на потребі зміцнення ЄС «незалежно від того, яку угоду Союз має».

— Події минулого тижня (в Грузії. — «Євробюлетень») засвідчили, що Європа повинна знайти ефективніші інструменти для спільної роботи на наступні місяці та роки, — заявила міністр.

Чеського заступника міністра з питань європейської інтеграції Александра Вондру запитали щодо перспектив ратифікації Лісабон-

Президент Франції Ніколя Саркозі і Генеральний секретар Ради ЄС Хав'єр Солана.

ської угоди в його країні. Зараз документ перебуває на розгляді Конституційного Суду Чехії на предмет його відповідності Основному Закону. Александр Вондра зауважив, що уряд не може встановлювати для суду часові рамки розгляду, однак додав, що очікує рішення КС восени. Після цього за угоду візьметься парламент. Щоб угода була ратифікована, потрібна згода більшості в три п'ятих від кількості депутатів в обох палатах парламенту.

Кожен із представників «президентсько-

го тріо» зробив коротку презентацію спільної програми, наголосивши при цьому на пріоритетах своєї країни. Зокрема, Чехія більше уваги приділятиме таким питанням як енергетична безпека, особливо в контексті кризи в Грузії, ініціативі Східне партнерство, трансатлантичним відносинам та перспективам приєднання до ЄС країн Західних Балкан. Пріоритетами Швеції будуть енергетика, боротьба проти змін клімату та Лісабонська стратегія. ■

ментом. Це неправильно. Обидва шляхи мають однакову демократичну легітимність.

Нам треба захищати парламентську демократію, а не підривати її. Я не сприймаю тверджень, що парламентська демократія є якоюсь другосортною. Я буду продовжувати захищати представницьку демократію як центральний принцип європейської політики.

Водночас хочу наголосити, що ми повинні поважати результати референдуму в Ірландії. Маємо дати час ірландському уряду проаналізувати результати референдуму й винести пропозиції щодо подальшого шляху. Я не думаю, що ми повинні ухвалювати поспішні рішення. Це може мати погані наслідки. Нам треба час для того щоб подивитися, що є можливим для Ірландії. Проте цей час не повинен бути надто довгим. Чіткі рішення мають з'явитися в найближчому майбутньому.

Тому наступні місяці будуть надзвичайно важливими. Треба працювати в тісному партнерстві з ірландським урядом, щоб рухатися вперед. Було б великою помилкою намагатися ізолювати Ірландію. Зараз час для європейської солідарності. 27 країн-членів підписали угоду, і треба докласти всіх зусиль для того, щоб 27 країн її ратифікували.

Протягом останніх років ми зробили багато для того, щоб виробити нашу стратегію для блага громадян Євросоюзу. І в час, коли стоїмо перед серйозними викликами, ми не можемо дозволити собі піти зі шляху конкретних підходів і відповідей на турботи європейців. Параліч не є рішенням. До кінця року ми повинні впоратися з надзвичайно важливими питаннями, такими як зміни клімату й енергетика, імміграція, безпека та подорожчання пального й харчів.

І ми повинні наполегливо працювати, щоб завершити ратифікацію Лісабонської угоди. Хо-

ча не маємо вірити, що угода вирішить усі наші проблеми. Ніщо не замінить політичної волі й політичної рішучості. Щоб боротися з неочікуваними й різноманітними викликами, ми потребуємо лідерства. Глави держав і урядів країн-членів не є лише національними лідерами — вони також лідери європейські. Так само й усі члени національних парламентів є європейськими політиками. Європа — це не Брюссель. Європа — це Рим, Лісабон, Афіни, Рига, Дублін і так далі. Ми всі європейці.

Ми не повинні піддатися спокусі звинувачувати європейські інституції в усіх європейських проблемах та труднощах. Це безвідповідальний підхід. Я не проти дискусій і незгоди. Навпаки, я вітаю це й завжди готовий до політичних дебатів. Але давайте дискутувати, а не шукати цапів-відбувайлів. Без міцних інституцій міцний Європейський Союз неможливий. А без міцного ЄС втратимо всі ми. ■

«ВІДНОСИНИ МІЖ ЄС ТА РОСІЄЮ ОПИНИЛИСЯ НА РОЗДОРІЖЖІ»

Конфлікт між Росією та Грузією збурих минулий літній сезон. Європейський Союз був чи не найактивнішим у миротворчому посередництві — насамперед завдяки Президенту Франції (вона головує в ЄС у другому півріччі) Ніколя Саркозі вдалося припинити збройне протистояння й досягти 12 серпня мирної угоди.

Згодом Франція від імені ЄС виступила з однозначним засудженням визнання Росією незалежності Південної Осетії та Абхазії. Більше того — Париж скликав терміновий саміт Євросоюзу — Європейську Раду — яка відбулася 1 вересня.

Увесь світ очікував, якою ж буде остаточна реакція на ті події найвпливовішої європейської організації. Частина країн висували ідею застосування санкцій проти Росії — це Польща, Чехія, Литва, Латвія, Естонія та Велика Британія. Проте більшість лідерів держав-членів виступали за поміркованіший документ, який в результаті одностайно й ухвалили. Оскільки у висновках Європейської Ради представлено всі аспекти позиції Союзу щодо цієї найрезонанснішої міжнародної події останніх місяців,

пропонуємо їх увазі читачів «Євробюлетеня» у повному обсязі.

ВИСНОВКИ ПОЗАЧЕРГОВОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ, ПРИСВЯЧЕНОЇ СИТУАЦІЇ В ГРУЗІЇ

1. Європейська Рада серйозно стурбована відкритим конфліктом, який спалахнув у Грузії, насильством та неспівмірною реакцією з боку Росії. Цей конфлікт призвів до великих страждань з обох сторін. Військові дії такого характеру не є рішенням і не є прийнятними. Європейська Рада висловлює жаль з приводу втрат людських життів, страждань, нав'язаних населенню, кількості переміщених осіб та біженців, а також значних матеріальних збитків.

2. Європейська Рада рішуче засуджує одностороннє рішення Росії визнати незалежність

Абхазії та Південної Осетії. Таке рішення є неприйнятним, і Європейський Союз закликає інші держави не визнавати проголошену незалежність, а також просить Комісію оцінити практичні наслідки, що виникнуть. ЄС нагадує, що мирне та поступове вирішення конфлікту в Грузії повинно базуватись на повній повазі до принципів незалежності, суверенітету та територіальної цілісності, визнаних міжнародним правом, Заключним актом Ради з безпеки та співробітництва в Європі та резолюціями Ради Безпеки ООН.

3. Європейська Рада наголошує на тому, що всі європейські країни мають право вільно визначати власну зовнішню політику та союзників, водночас поважаючи міжнародне право, принципи добросусідства та мирної співпраці. Це також стосується інтересів безпеки

ПРЕЗИДЕНТ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ ЗАКЛИКАВ КРАЇНИ-ЧЛЕНИ ДО СОЛІДАРНОСТІ

Президент Європейського Парламенту Ганс-Герт Поттерінг заявив: серпневі події в Грузії «драматично підкреслюють потребу в Лісабонській угоді». Він вважає, що країни, які досі не ратифікували цей документ, мають зробити це якнайшвидше.

Такі заяви керівник Європарламенту зробив під час надзвичайного саміту Євросоюзу. Ганс-Герт Поттерінг у своєму виступі також нагадав, що ЄС є співтовариством, базованим на солідарності.

— Це означає, що якщо мають місце спроби третьої країни здійснювати тиск на одну країну-члена ЄС, це зачіпає весь Союз. Якщо один член постає перед загрозою скорочення поставок енергоносіїв, всі інші повинні йому допомогти, — сказав він. — Солідарність між країнами-членами в питанні енергопостачання є сповіданням принципів, записаних у Лісабонській угоді. З цієї точки зору надзвичайно важливо, щоб вона була ратифікована якомога швидше.

Ганс-Герт Поттерінг також закликав ЄС вжити заходів зі зменшення енергетичної залежності від третіх країн, таких як Росія. □

кожної країни, які мають бути врахованими насильства, наскільки поважаються фундаментальні принципи поваги до суверенітету, територіальної цілісності та незалежності держав.

4. Європейська Рада задоволена тим, що договір із шести пунктів, досягнутий 12 серпня завдяки посередництву Європейського Союзу, привів до припинення вогню, покращення постачання гуманітарної допомоги страждалим та виведення значної частини російських військових сил. Ці домовленості мають бути повністю виконаними. Європейська Рада закликає сторони продовжувати повне й добросовісне втілення договору, який вони підписали. Військові сили, які ще не були відведені до позицій, що вони займали перед початком конфлікту, повинні бути виведені без затримок. Окрім надання допомоги жертвам, нагальною потребою є завершення встановлення механізму міжнародного моніторингу, у якому готовий брати участь ЄС. Це було передбачено п'ятим пунктом договору і має на меті замінити російські додаткові заходи безпеки на території прилеглий до Південної Осетії. Також першочерговим питанням є початок міжнародних переговорів, передбачених шостим пунктом договору, щодо заходів безпеки та стабільності в Абхазії та Південній Осетії.

5. Європейський Союз готовий підтримувати будь-які зусилля щодо забезпечення мирного та поступового розв'язання конфлікту в Грузії, включно з безпосередньою присутністю на місці. З цією метою країни — члени ЄС докладають значних зусиль для зміцнення спостережної місії ОБСЄ у Південній Осетії, надсилаючи спостерігачів та здійснюючи суттєві матеріальні та фінансові внески. Європейський Союз прийняв рішення направити дослідну місію із завданням допомогти зібрати інформацію та визначити можливості збільшення підтримки ЄС на місцях у рамках Європейської безпекової та оборонної політики. Європейська Рада просить відповідні органи Ради Міністрів завершити всі необхідні підготовчі роботи для того, щоб Рада змогла прийняти рішення про направлення спостережної місії до 15 вересня 2008 року, в залежності від розвитку ситуації та в тісній координації з ОБСЄ та ООН. З цією метою Європейська Рада просить Голову Ради та Високого Представника розпочати всі необхідні контакти та обговорення.

6. Європейський Союз вже надав невідкладну допомогу. Союз також готовий надати допомогу для реконструкції Грузії, у тому числі регіонів Південної Осетії та Абхазії. ЄС також готовий підтримувати заходи зі зміцнення довіри та розвитку регіональної співпраці. ЄС також вирішив інтенсифікувати відносини із Грузією, включно з процедурою спрощення візового режиму та можливим запро-

вадженням повної та широкої зони вільної торгівлі, тільки-но будуть виконані всі належні умови. Європейський Союз візьме на себе ініціативу зібрати міжнародну конференцію щодо допомоги у відбудові Грузії й закликає Раду Міністрів та Комісію почати підготовку такої конференції.

7. Європейська Рада із занепокоєнням бере до уваги вплив, який мала поточна криза на весь регіон у цілому. Європейський Союз вважає за необхідне більше, ніж завжди, підтримувати регіональну співпрацю та інтенсифікувати свої відносини зі східними сусідами, особливо через свою політику сусідства та розвиток ініціатив «Чорноморська синергія» та «Східне партнерство», які Європейська Рада бажає затвердити в березні 2009 року, і з цією метою Рада просить Комісію подати відповідні пропозиції до грудня 2008 року. У такому контексті Європейська Рада наголошує на важливості майбутнього саміту між Європейським Союзом та Україною, запланованого на 9 вересня 2008 року.

8. Європейська Рада прийняла рішення призначити особливого представника Європейського Союзу для кризи в Грузії та просить Раду Міністрів здійснити всі необхідні погодження.

9. Нещодавні події відображають потребу Європи інтенсифікувати свої зусилля в напрямку посилення безпеки енергопостачання. Європейська Рада пропонує Раді Міністрів у співпраці з Європейською Комісією оцінити ініціативи в цій сфері, зокрема, стосовно диверсифікації джерел енергоресурсів та шляхів їх постачання.

10. Через кризу в Грузії відносини між Європейським Союзом та Росією опинилися на перехресті. Зважаючи на взаємозалежність ЄС та Росії та глобальні проблеми, з якими вони стикаються, Європейська Рада вважає, що немає іншої бажаної альтернативи міцним відносинам, заснованим на співпраці, довірі, діалозі, повазі до верховенства права та принципів, визначених Статутом Об'єднаних Націй та ОБСЄ. Саме з такою метою ми розпочали переговори щодо нового рамкового договору між Союзом та Росією в липні цього року.

11. Ми закликаємо Росію приєднатися до нас, зробивши фундаментальний вибір на користь взаємного інтересу, розуміння та співпраці. Ми переконані, що власний інтерес Росії не полягає в ізоляції від Європи. Зі свого боку Європейський Союз продемонстрував прагнення до партнерства та співпраці, дотримуючись принципів та цінностей, на яких він заснований. Ми очікуємо, що Росія буде поводитись відповідально, виконуючи всі свої зобов'язання. ЄС залишатиметься пильним. Європейська Рада просить Раду Міністрів та Комісію провести докладне та поглиблене вивчення стану і різних аспектів відносин Росія–ЄС; ця оцінка має розпочатися зараз та

продовжуватись у рамках підготовки до майбутнього саміту, який проходитиме в Ніцці 14 листопада 2008 року. Європейська Рада уповноважує свого голову продовжувати обговорення, спостерігаючи за повним виконанням договору із шести пунктів. З цією метою голова Європейської Ради вирушить до Москви 8 вересня в супроводі Президента Європейської Комісії та Високого Представника. Переговори щодо Угоди про партнерство будуть відкладені до того моменту, поки всі війська не будуть виведені на позиції, які вони займали до 7 серпня. □

БЕНІТА ФЕРРЕРО-ВАЛЬДНЕР ЗАПЕВНИЛА СХІДНИХ СУСІДІВ ЄС У ПІДТРИМЦІ ЇХНЬОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ

Комісар ЄС з питань зовнішніх відносин та європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер виступила 1 вересня на засіданні Європейського Парламенту.

— Наші червоні зобов'язання розвивати Східне партнерство та Європейську політику сусідства демонструють законні інтереси ЄС у регіоні, — передає слова Комісара УНІАН. — Ця політика підкреслює, що ми не сприйматимемо нових розподільчих ліній у Європі і що такі партнери як Грузія, Україна та Молдова можуть розраховувати на нашу підтримку їхньої територіальної цілісності та суверенітету.

Вона також зазначила, що Єврокомісія готова прискорити роботу над пропозиціями щодо розвитку Східного партнерства, який ініціювали Польща і Швеція. □

РОУМІНГОВІ ДЗВІНКИ В ЄС ПОДЕШЕВШАЛИ ВДРУГЕ

З 30 серпня ще дешевшими стали роумінгові дзвінки з однієї країни — члена ЄС в іншу. Максимальний розмір їх — так званий свротариф — зменшено з 49 до 46 євроцентів за вихідні дзвінки і з 24 до 22 євроцентів за вхідні (без урахування ПДВ). Це є черговим результатом застосування Роумінгового регулювання — чинного до 2010 року відповідного закону ЄС.

— Роумінгове регулювання Євросоюзу було створене для того, аби європейці могли вільно спілкуватися зі своїх мобільних телефонів, без побоювань отримати потім великий рахунок, — заявила Комісар ЄС з питань інформаційного суспільства і медіа Вівіан Редінг. — У результаті понад 400 мільйонів споживачів в усій Європі заощаджують приблизно 60% коштів, коли дзвонять чи приймають дзвінки під час подорожей. Чергове зменшення євротарифу підтвердило наше прагнення до подальшого здешевлення роумінгу. Наступним викликом є роумінгові текстові повідомлення та інтернет-послуги. Я розраховую, що французьке президентство і Європейський Парламент допоможуть Комісії вирішити цю проблему.

Зараз на прохання Європарламенту і Ради ЄС Єврокомісія готує пропозиції щодо можливого продовження Регулювання на період після 2010 року. Одне з головних питань — поширити його дію на текстові повідомлення (sms) та інтернет-послуги.

А в рамках нинішнього законодавства наступного року відбудеться ще одне зниження роумінгу на дзвінки. З 30 серпня 2009 року вартість вихідного дзвінка зменшиться до 43 євроцентів за хвилину, а вхідного — 19 євроцентів.

Роумінгове регулювання набуло чинності 30 червня 2007 року. Тоді євротариф становив 49 євроцентів за вихідний дзвінок і 24 — за вхідний. □

БРЮССЕЛЬ ПРОПОНУЄ РЕФОРМУВАТИ СФЕРУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Ще в листопаді минулого року Європейська Комісія виступила із пропозиціями щодо реформи телекомунікаційних сервісів країн — членів ЄС. Загальною метою нововведень є надати користувачам мобільних та стаціонарних телефонів, інтернету більше прав і забезпечити їх кращим вибором. У вересні пропозиції Брюсселя обговорював Європейський Парламент.

Одна із ключових пропозицій така — споживачі повинні мати право поміняти за бажання оператора мобільного або стаціонарного зв'язку протягом дня, при цьому зберігаючи свій телефонний номер. Єврокомісія вважає це ключовим фактором для забезпечення споживачів кращим вибором і для ефективної конкуренції. Зараз процес зміни мобільного оператора зі збереження номера забирає в середньому в ЄС 8 днів, хоча в Італії та Словаччині може тривати до 20 днів. Ще гірша ситуація зі стаціонарними телефонами — наприклад, в Естонії зміна оператора зі збереження номера затягується на місяць. «В Австралії підключитися до нового оператора зі збереженням попереднього номера можливо за дві години, — заявила Комісар ЄС з питань інформаційного суспільства і медіа Вівіан Редінг. —

Думаю, для нас реально досягти такого підключення протягом дня».

Брюссель також вважає, що для обґрунтованого вибору найкращої пропозиції споживачі повинні мати якнайповнішу інформацію про ціни, тарифи та інші умови. Тому Єврокомісія пропонує зробити обов'язковою публікацію відповідних довідників, у яких така інформація подавалася б у зрозумілій для всіх формі.

Крім цього Комісія пропонує вжити кроків для поширення широкополосного інтернету — так, щоб користуватися ним могли споживачі поза межами великих міст та сільськогосподарських територій. Безпроводні території, на думку Брюсселя, є дуже цінним для економіки та суспільства ресурсом. Ефективніше його використання може стимулювати конкуренцію та інновації.

Ще одне важливе питання — безпека. На думку Комісії, дуже суттєвим є віра споживачів у безпечність користування телекомунікаційними послугами й захист їхніх персональних даних. Тому оператори мають негайно інформувати клієнтів у випадку, якщо ті були піддані небезпеці в результаті якихось проблем з безпекою — наприклад, зафіксовано несанкціонований доступ, копіювання або втрату. Це дозволить людям вжити заходів щодо запобігання фінансовим втратам або шахрайству зі своїми даними шляхом тісного моніторингу їхніх банківських рахунків.

Серед пропозицій Єврокомісії — покращити доступ до телекомунікаційних сервісів людей з особливими потребами і зробити ефективнішим використання номера екстрених служб 112. □

У ПЕКІНІ ЄС ЗАВОЮВАВ 87 ЗОЛОТИХ МЕДАЛЕЙ

27 країн — членів Євросоюзу разом здобули на минулих Олімпійських іграх в Пекіні 87 золотих медалей, а всього — 280. Тоді як Китай здобув 51 «золото» (всього — 100 медалей), а США — 36 золотих нагород (загалом — 110).

— Європейський Союз таким чином посідає лідируючі позиції, — прокоментував цю подію Президент головної в ЄС Франції Ніколя Саркозі. — Це перемога спорту і фундаментальних та спільних цінностей народів Союзу.

Найбільше золотих медалей серед країн — членів ЄС здобула Велика Британія — 23.

Під час осінньої сесії Європейського Парламенту журналісти запитали в кількох його членів: чи можливо, що коли-небудь Європейський Союз виступатиме на міжнародних змаганнях, зокрема й на Олімпіадах, єдиною командою під синьо-зоряним європейським прапором?

Грецький християнський демократ Маноїс Мавромматіс вважає, що участь у змаганнях під прапором ЄС «була б сигналом єдності Союзу. Це було б чудово». Він додав, що «можна уявити, як на Олімпійських іграх змагаються п'ять команд від кожного з континентів планети. Це гарна ідея... Але це вже не були б Олімпійські ігри».

Румунський ліберал Рамона Ніколь Манеску вважає так: «На Олімпійських іграх повинно залишатися представництво окремих націй. Якщо б ЄС мав єдину команду, багато країн-членів не змогли б надіслати на змагання своїх атлетів. Я — за Європу розмаїття та конкуренції».

Угорський християнський демократ Пол Шмітт каже: «Ми можемо пишатися виступами більших європейських країн. Але не думаю, що в найближчому майбутньому буде єдина команда, яка представлятиме ЄС. Адже кожна країна Союзу пишається своєю ідентичністю й має серйозні спортивні традиції».

Соціалістка Катерина Бацелі з Греції сказала: «Найбільшою цінністю Олімпійських ігор були й залишаються чесні змагання й дух олімпійського перемир'я. Незалежно від того, виступатимуть європейські атлети в національних командах чи єдиній команді ЄС, надзвичайно важливим є пропаганда цінностей ЄС у галузі спорту й культури». □

ТРИВАЄ ПІДГОТОВКА ДО ЗМАГАННЯ ЮНИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

27 листопада в ЄС відбудеться черговий конкурс «Юний перекладач», участь у якому візьмуть 690 шкіл і 2760 учнів з усього Союзу.

Це змагання було започатковане Єврокомісією торік і має на меті пропагувати вивчення іноземних мов і перекладацьку діяльність.

3 1 вересня почався прийом заявок від шкіл, які бажають взяти участь у конкурсі. Триватиме він до 20 жовтня. Після цього за методом лотереї буде названо школи-учас-

ниці. Представництво від кожної країни визначається так: беруть кількість голосів, яку вона має в Раді ЄС і множать на два. Отже, квоти виходять такими.

Кожна школа зможе виставити на змагання до чотирьох учасників 1991 року народження. Має бути вказано, з якої мови на яку вони перекладатимуть (можливою є будь-яка комбінація з усіх 23 офіційних мов Союзу). А 27 листопада всі учасники отримають завдання — переклад невеликого тексту. Якість перекладу оцінюватимуть потім професійні перекладачі з Генерального директорату з перекладів Єврокомісії. Від кожної країни-члена визначать по одному переможцю. У квітні 2009 року їх запросять до Брюсселю, де Комісар ЄС з питань багатомовності Леонід Орбан урочисто вручить юним перекладачам нагороди.

— Торішнє перше змагання було чудовою можливістю для молодих людей відчувати, як це воно — бути перекладачем, показати свою перекладацьку майстерність, — заявив Комісар ЄС з нагоди початку нинішнього конкурсу. — Воно також було успішним у пропаганді багатомовності й демонстрації цінності вивчення мов, а також збільшення інтересу до надзвичайно важливої, але почасти забутої професії перекладача. □

Країна	Кількість шкіл (від кожної)
Франція, Німеччина, Італія, Велика Британія	58
Польща, Іспанія	54
Румунія	28
Нідерланди	26
Бельгія, Чехія, Греція, Угорщина, Португалія	24
Австрія, Болгарія, Швеція	20
Данія, Фінляндія, Ірландія, Литва, Словаччина	14
Кіпр, Естонія, Латвія, Люксембург, Словенія	8
Мальта	6

НАСЕЛЕННЯ В ЄС ЗРОСТАТИМЕ ЗА РАХУНОК МІГРАНТІВ

Населення нинішнього Євросоюзу збільшиться з нинішніх 425 млн до 521 млн осіб в 2035 році, але потім поступово зменшиться до 506 млн в 2060-му. Таким є прогноз Євростату.

Передбачається, що протягом 2008–2060 років зменшуватиметься народжуваність, а смертність навпаки збільшуватиметься. З 2015-го відбуватиметься природне зменшення населення. Єдиним фактором, що впливатиме на зростання його, буде міграція. Але з 2035 року і цей фактор не зможе більше нейтралізувати негативний баланс між смертніс-

тю і народжуваністю, отже, кількість населення зменшуватиметься.

Також прогнозується, що зростатиме частка людей старших за 65 років. Внаслідок цього відношення цієї категорії населення до кількості людей працездатного віку збільшиться з 25% в 2008-му до 53% в 2060-му. Інакше кажучи, на одну людину віком понад 65 ро-

ків припадатиме лише дві особи працездатного віку — сьогодні це співвідношення становить один до чотирьох.

Утім, це узагальнені дані для всього Євросоюзу. Цифри щодо окремих країн наведені в таблицях нижче.

Все населення

	Населення на 1 січня			Зростання з 01.01. 2008 (%)	
	2008	2035	2060	2035	2060
ЄС-27	495 394	520 654	505 719	5.1	2.1
Бельгія	10 656	11 906	12 295	11.7	15.4
Болгарія	7 642	6 535	5 485	-14.5	-28.2
Чехія	10 346	10 288	9 514	-0.6	-8.0
Данія	5 476	5 858	5 920	7.0	8.1
Німеччина	82 179	79 150	70 759	-3.7	-13.9
Естонія	1 339	1 243	1 132	-7.2	-15.4
Ірландія	4 415	6 057	6 752	37.2	52.9
Греція	11 217	11 575	11 118	3.2	-0.9
Іспанія	45 283	53 027	51 913	17.1	14.6
Франція	61 876	69 021	71 800	11.5	16.0
Італія	59 529	61 995	59 390	4.1	-0.2
Кіпр	795	1 121	1 320	41.1	66.2
Латвія	2 269	1 970	1 682	-13.2	-25.9
Литва	3 365	2 998	2 548	-10.9	-24.3
Люксембург	482	633	732	31.3	51.7
Угорщина	10 045	9 501	8 717	-5.4	-13.2
Мальта	410	429	405	4.5	-1.4
Нідерланди	16 404	17 271	16 596	5.3	1.2
Австрія	8 334	9 075	9 037	8.9	8.4
Польща	38 116	36 141	31 139	-5.2	-18.3
Португалія	10 617	11 395	11 265	7.3	6.1
Румунія	21 423	19 619	16 921	-8.4	-21.0
Словенія	2 023	1 992	1 779	-1.5	-12.1
Словаччина	5 399	5 231	4 547	-3.1	-15.8
Фінляндія	5 300	5 557	5 402	4.9	1.9
Швеція	9 183	10 382	10 875	13.1	18.4
Велика Британія	61 270	70 685	76 677	15.4	25.1
Норвегія	4 737	5 634	6 037	18.9	27.4
Швейцарія	7 591	8 798	9 193	15.9	21.1

Населення похилого віку

	Процент людей 65 років і старших			Процент людей 80 років і старших			Відношення людей віком понад 65 років до населення працездатного віку (%)	
	2008	2035	2060	2008	2035	2060	2008	2060
ЄС-27	17.1	25.4	30.0	4.4	7.9	12.1	25.4	53.5
Бельгія	17.0	24.2	26.5	4.7	7.4	10.2	25.8	45.8
Болгарія	17.3	24.7	34.2	3.6	7.1	12.8	25.0	63.5
Чехія	14.6	24.1	33.4	3.4	7.9	13.4	20.6	61.4
Данія	15.6	24.1	25.0	4.1	7.7	10.0	23.6	42.7
Німеччина	20.1	30.2	32.5	4.7	8.9	13.2	30.3	59.1
Естонія	17.2	22.8	30.7	3.6	6.8	10.7	25.2	55.6
Ірландія	11.2	17.6	25.2	2.8	5.0	9.6	16.3	43.6
Греція	18.6	26.3	31.7	4.1	7.9	13.5	27.8	57.1
Іспанія	16.6	24.8	32.3	4.6	7.2	14.5	24.2	59.1
Франція	16.5	24.4	25.9	5.0	8.5	10.8	25.3	45.2
Італія	20.1	28.6	32.7	5.5	9.1	14.9	30.5	59.3
Кіпр	12.4	19.0	26.2	2.8	5.3	8.6	17.7	44.5
Латвія	17.3	23.7	34.4	3.6	6.7	11.9	25.0	64.5
Литва	15.8	24.3	34.7	3.3	6.4	12.0	23.0	65.7
Люксембург	14.2	21.3	23.6	3.5	5.8	8.9	20.9	39.1
Угорщина	16.2	23.1	31.9	3.7	7.6	12.6	23.5	57.6
Мальта	13.8	24.8	32.4	3.2	8.3	11.8	19.8	59.1
Нідерланди	14.7	25.9	27.3	3.8	8.0	10.9	21.8	47.2
Австрія	17.2	26.1	29.0	4.6	7.2	11.4	25.4	50.6
Польща	13.5	24.2	36.2	3.0	7.7	13.1	19.0	69.0
Португалія	17.4	24.9	30.9	4.2	7.6	12.8	25.9	54.8
Румунія	14.9	22.9	35.0	2.8	6.2	13.1	21.3	65.3
Словенія	16.1	27.4	33.4	3.5	8.4	13.9	23.0	62.2
Словаччина	12.0	23.0	36.1	2.6	6.4	13.2	16.6	68.5
Фінляндія	16.5	26.4	27.8	4.3	9.4	10.8	24.8	49.3
Швеція	17.5	23.6	26.6	5.3	8.1	10.0	26.7	46.7
Велика Британія	16.1	21.9	24.7	4.5	6.7	9.0	24.3	42.1
Норвегія	14.6	22.6	25.4	4.6	7.1	10.0	22.1	43.9
Швейцарія	16.4	25.2	28.0	4.7	7.7	11.1	24.1	48.5

СЛОВАЦЬКІ ПІДПРИЄМСТВА ГОТУЮТЬСЯ ДО ПЕРЕХОДУ НА ЄВРО

З 1 січня наступного року Словаччина перейде на євро. За даними Євробарометру,

станом на кінець першого півріччя 80 відсотків словацьких підприємств уже розпочали

підготовку до цього. 20% ще ні, і це досить суттєва, з огляду на близькість події, цифра.

Що вже зробили	Відсотки		
	так	ні	не знаю
визначили, що треба змінити в комп'ютерах	67	30	3
поінформували штат	65	33	2
визначили вплив переходу на євро на різні складові підприємства	49	45	6
визначили особу чи осіб, відповідальних за підготовку до переходу на євро	39	58	3
оцінили потреби в тренінгу	37	60	3
виробили детальний план дій	31	65	4

НАЙБІЛЬШІ ОПТИМІСТИ — ЕСТОНЦІ Й ІРЛАНДЦІ

Соціологічна служба Єврокомісії — Евробарометр оприлюднила результати опитування громадян країн ЄС, яке стосувалося їхніх очікувань щодо майбутнього. Респондентам було поставлено багато різноманітних запитань. У таблиці наведені відповіді на одне з них — як житиметься через 20 років.

Помітно, що загалом громадяни нових країн-членів виглядають значно більшими оптимістами. Але це зрозуміло — після вступу до ЄС там відбуваються очевидні зміни на краще. Власне, нічого поганого не трапляється і в старих країнах-членах, однак загальновідомо: покращити й так високий рівень життя важче, ніж підняти порівняно низький.

А ось деякі інші судження громадян країн ЄС. 70% вважають, що шанси молоді у житті більше залежатимуть від їхніх власних зусиль, і менше — від родини або соціального середовища. Стільки ж євро-

пейців припускають, що за два десятки років чоловіки й жінки матимуть рівні можливості у кар'єрному рості, а чоловіки значно більше, ніж тепер, ділитимуть з жінками хатню роботу.

Крім того, 90% європейців вважають, що мають бути жорсткіші правила для забезпечення того, аби спосіб життя кожного був якомога сприятливішим для довкілля. Також дев'ять з десяти респондентів висловилися за більшу державну підтримку соціальних працівників і за таку політику, яка б зменшувала розрив між багатими й бідними. ■

Через 20 років житиметься краще, ніж тепер?

Весь ЄС—27 і країни-члени окремо (у відсотках)

	Житиметься краще	Житиметься гірше	Ні краще, ні гірше	Не знаю
ЄС-27	38,2	48,7	8,6	4,6
Бельгія	21,2	57,9	15,3	5,6
Болгарія	55	19,9	14,9	10,2
Чехія	46	32,2	14,7	7,1
Данія	48	32,4	16,8	2,8
Німеччина	20	67,8	9,6	2,6
Естонія	77,7	11,3	4	7
Греція	29	66,9	2,9	1,2
Іспанія	46,7	37,4	9,8	6
Франція	26,7	64,3	4,8	4,2
Ірландія	67,1	24,9	4,6	3,4
Італія	32,2	58,3	4,9	4,5
Кіпр	32,7	54,9	7,8	4,6
Латвія	53,5	19,4	20,7	6,4
Литва	63,3	20,2	11,1	5,4
Люксембург	24,3	58,8	12,5	4,4
Угорщина	45	37,9	8,1	9
Мальта	60,5	22,8	4,6	12
Нідерланди	42,5	38,3	16,5	2,7
Австрія	23,2	55,6	17,6	3,6
Польща	62,2	22,6	9,8	5,4
Португалія	31,3	53,2	7,8	7,6
Румунія	64,3	17,1	11,4	7,2
Словенія	46,1	45,2	4,8	3,9
Словаччина	63,6	19,3	8	9,1
Фінляндія	43,8	37,3	15,6	3,3
Швеція	50,7	34,7	10,9	3,7
Велика Британія	35,6	56,3	4,7	3,4

15 «старих» країн ЄС і 12 тих, які приєдналися до Союзу з 2004 року (у відсотках)

	ЄС-15	Нові країни-члени (12)
Краще, ніж сьогодні	32	59
Гірше, ніж сьогодні	56	24
Ні гірше, ні краще	8	11
Не знаю	4	7

ПРОВЕДЕНО «ЄВРОПЕЙСЬКІ ГРОМАДЯНСЬКІ ДНІ»

Єврокомісія провела у вересні «Європейські громадянські дні», метою яких було привернути увагу до європейського громадянства. Пройшли вони у головуючій в Союзі Франції, в містечку Ля Рошель.

Участь у події взяли понад півтори тисячі учасників. Вони обговорювали тему європейського громадянства й зміцнення громадянського діалогу в Європі. З'їхалося багато зацікавлених сторін: представники асоціацій, неурядових організацій, офіційних структур, регіональних, національних та європейських інституцій. Програма включала обміни думками, дискусії, майстер-класи.

— Якщо європейський проект хоче залишатися успішним, він повинен залучати європейців на всіх рівнях. Для громадян

також життєвоважливо бути активно залученими, особливо в дебати щодо майбутнього Європи, — заявив Комісар ЄС з питань освіти, тренінгів, культури та молоді Ян Фігель. — Ми започатковуємо нову серію відповідних заходів, і вони є гарним способом зміцнити ці процеси.

Безпосереднім організатором днів був Європейський громадянський форум. Подія пройшла під гаслом «Мобільність, діалог і участь: прямуючи до Європи громадян». При відкритті заходу був присутній держ-

секретар з європейських справ Франції Жан-П'єр Жуйє.

ЄС як такий та його країни-члени єдині щодо потреби активнішого залучення європейських громадян до побудови Європи. Існує програма «Європа для громадян», яка пропагує громадянську активність, створення в людей відчуття залученості до європейського проекту, розвиток європейської ідентичності, а також толерантності та взаєморозуміння. ■

ТРИВАЄ ЖУРНАЛІСТСЬКИЙ КОНКУРС «ЗА РОЗМАЇТТЯ. ПРОТИ ДИСКРИМІНАЦІЇ»

Європейська Комісія закликала журналістів країн ЄС надсилати свої роботи для участі в щорічному конкурсі «За розмаїття. Проти дискримінації». Це п'яте подібне змагання. Метою є відзначити внесок журналістів у покращення взаєморозуміння в суспільстві і боротьбу з усіма формами дискримінації — релігійної, фізичної, вікової, гендерної, етнічної тощо.

Журналісти із країн ЄС можуть надсилати на конкурс роботи, які побачили світ з 1 січня по 31 жовтня 2008 року в друкованих чи електронних ЗМІ. Потім національні журі в усіх країнах-членах виберуть найкращі роботи. З-поміж цих 27 матеріалів згодом буде відібрано три, у тому числі й роботу-переможця. Вони отримають до 4500 євро призових.

— Надто багато європейців досі стикаються з дискримінацією в себе вдома й на роботі, — заявив Комісар ЄС з питань рівних можливостей Владімір Спідла. — Наш приз для журналістів є визнанням надзвичайно важливої ролі медіа у приверненні до цього уваги суспільства. Це також ключова частина нашої масової кампанії з підвищення обізнаності людей з їхніми правами, які стосуються рівних можливостей.

У рамках конкурсу Європейська Комісія традиційно започатковує спеціальний приз. Цього року його присудять за кращий матеріал, у якому йдеться про дискримінацію відносно циган. Сукупно вони є найбільшою етнічною меншиною в ЄС, але вод-

ночас часто потерпають від словесних образ та дискримінації при прийнятті на роботу, доступу до освіти, системи соціаль-

них служб. Згідно з недавніми дослідженнями «Євробарометра», 77% європейців вважають, що бути циганом не вигідно. ■

НА ПОЛЬСЬКИХ ДОРОГАХ ПАНУЄ ВВІЧЛИВІСТЬ І ОБЕРЕЖНІСТЬ

Дев'ята година

ранку. На прикордонному автомобільному переході Устилуг–Зосін на українсько-польському кордоні довга черга автомобілів. Просувається метрів на двадцять кожні п'ятнадцять хвилин.

На автопереході Устилуг–Зосін

На цьому пункті польські й українські митники та прикордонники здійснюють перевірку разом — вже на польській території. Все відбувається досить швидко, але все одно перетин кордону займає близько двох з половиною годин. І це при тому, що ще не набула чинності угода про малий прикордонний рух між Польщею та Україною — а кількість автівок на кордоні після цього збільшиться дуже сильно.

Безперечно, найзручніший вид транспорту сьогодні — літак. З Києва півтори години льоту до Варшави. Проте з точки зору пізнавальної чи не найцікавішою є подорож автомобілем: бачиш країну зблизка, проїздиш села й містечка, відчуваєш різницю між Україною та Польщею — чи то пак Євросоюзом.

З точки зору водія вона величезна. Наприклад, у Польщі обов'язковим є постійно ввімкнене ближнє світло фар. Максимальна швидкість руху в населених пунктах — 50

км/год. Мій маршрут пролягає через Замость до Кракова, а далі в гори — в Закопане. На цьому шляху майже немає швидкісних автомагістралей, і чи не найважче було звикнути до повільної їзди. Закінчується одне село — відразу ж починається інше, швидкість руху контролюється фоторадарами, автомобілів на дорозі багато. Трохи більше 300 км від Замостя до Кракова займають майже шість годин.

У принципі, така повільна їзда має свої переваги — насамперед це безпека. За минулий рік в усьому Євросоюзі в дорожньо-транспортних пригодах загинуло близько 47 тисяч осіб, тоді як лише в одній Україні — понад 11 тисяч. Власне, не можна сказати, що поляки неухильно дотримуються правил дорожнього руху — насправді дуже рідко хто їздить на трасі 50 км/год у населених пунктах: зазвичай 60, може трохи більше. Але хамства й свавілля, як в Україні, на польських дорогах немає й близько. Натомість ввіч-

ливість та обережність. Ніхто нервово не сигналізує, не обганяє з правого боку й не блимає фарами. Ще одне враження від польських доріг і величезна відмінність від України — досконала система вказівників, у містах і поза ними. Заблукати важко. Власне, такими є стандарти всього Євросоюзу. Вступаючи до нього, країна має відповідати нормам ЄС, серед іншого і в цій галузі.

Якість автошляхів — ще одна суттєва відмінність від України. Не можна сказати, що польські дороги є завжди ідеальними. Не надто добре покриття іноді трапляється — так само, як в Україні іноді буває гарна дорога. Але при цьому у Польщі повним ходом іде реконструкція й ремонт доріг. За тиждень я спостерігав десятки таких випадків. Звісно, це спричиняє певні незручності для автомобілістів, але ж на перспективу несе величезні переваги, підтягуючи Польщу до рівня Німеччини чи Франції. Для порівняння — в Україні на жахливої якості відтинку дороги від Львова до Рівного побачив лише один ремонт.

Подорожуючи польськими шляхами, можна також на власні очі переконатися в тому, якого великого значення надає Євросоюз розвитку сільськогосподарських територій. У польських селах процвітає несільськогосподарський малий і середній бізнес. Всюди реклама підприємств, які виготовляють будівельні матеріали, продають одяг чи взуття тощо. Звісно, продають і сільськогосподарську продукцію — мед, картоплю, яблука. У селах і маленьких містечках очевидно є розвиненість сфери послуг. Всього цього бракує в Україні — проїжджаючи українськими селами, зустрінеш хіба що невелике приватне кафе.

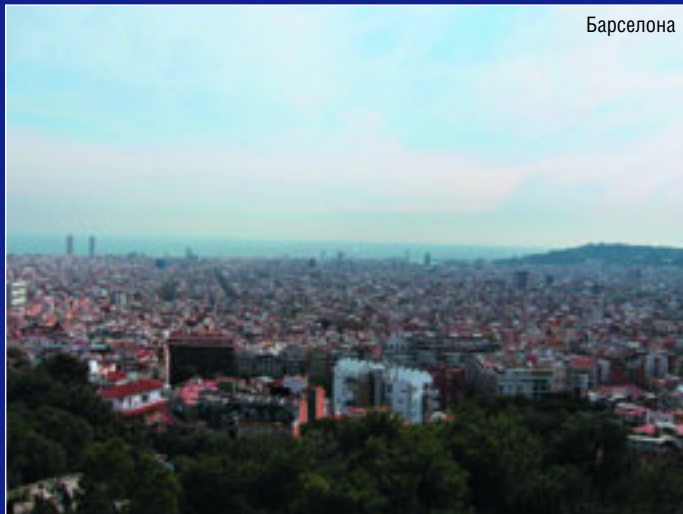
В Україну повертався через перехід Медика–Шегині. Кордон перетнув досить швидко — за півтори години, хоча прикордонний контроль поляки й українці здійснюють тут окремо. Знову ж таки — ще на території пункту пропуску, щойно закінчилася польська територія, розпочалися суцільні ями. Незрозуміло, чому хоча б при в'їзді в державу, яка прагне вступу до Євросоюзу, не можна гарно заасфальтувати 30 метрів шляху. Зате відразу після кордону в Шегинях новопривбулих зустрічав протягнутий над дорогою великий транспарант «Україні — бути!». Цього дня вона святкувала річницю незалежності.

Анатолій Марченко.

Мальовнича Андалузія

Барселона

Містами і країнами ЄС

Іспанія

До Євросоюзу приєдналася 1 січня 1986 року. Член зони євро і Шенгенського візового простору.

Назва країни походить від фінікійського «і-шпанім» — «берег кроликів». Межує з Португалією, британським володінням Гібралтар, Францією та Андоррою. На заході й півночі омивається Атлантичним океаном, на сході та півдні — Середземним морем.

В Іспанії проживає близько 45 млн осіб, 76% — в містах. 95% віруючих є католиками. Офіційною мовою країни є кастильська, але в автономних областях разом з нею використовують інші — каталонську, баскську, галісійську, аранську. В Іспанії проживає кілька сотень тисяч трудових мігрантів з України.

Іспанія — Конституційна монархія. Главою держави є король, законодавчим органом — двопалатний парламент, Генеральні кортеси. Він складається з Конгресу депутатів і Сенату. Виконавчу владу очолює прем'єр-міністр — лідер партії, яка набрала на парламентських виборах найбільшу кількість голосів.

Країна є дуже живописною, славиться своїми морськими курортами: Коста-Брава, Коста-Дорада, Коста-Бланка та Коста-дель-Соль. Іспанія — один з найбільших центрів міжнародного туризму. Ця сфера дає 78 млрд євро валового внутрішнього продукту країни й забезпечує роботою 1,5 млн осіб.

Малага

Королівський палац у Мадриді

У центрі Мадрида

